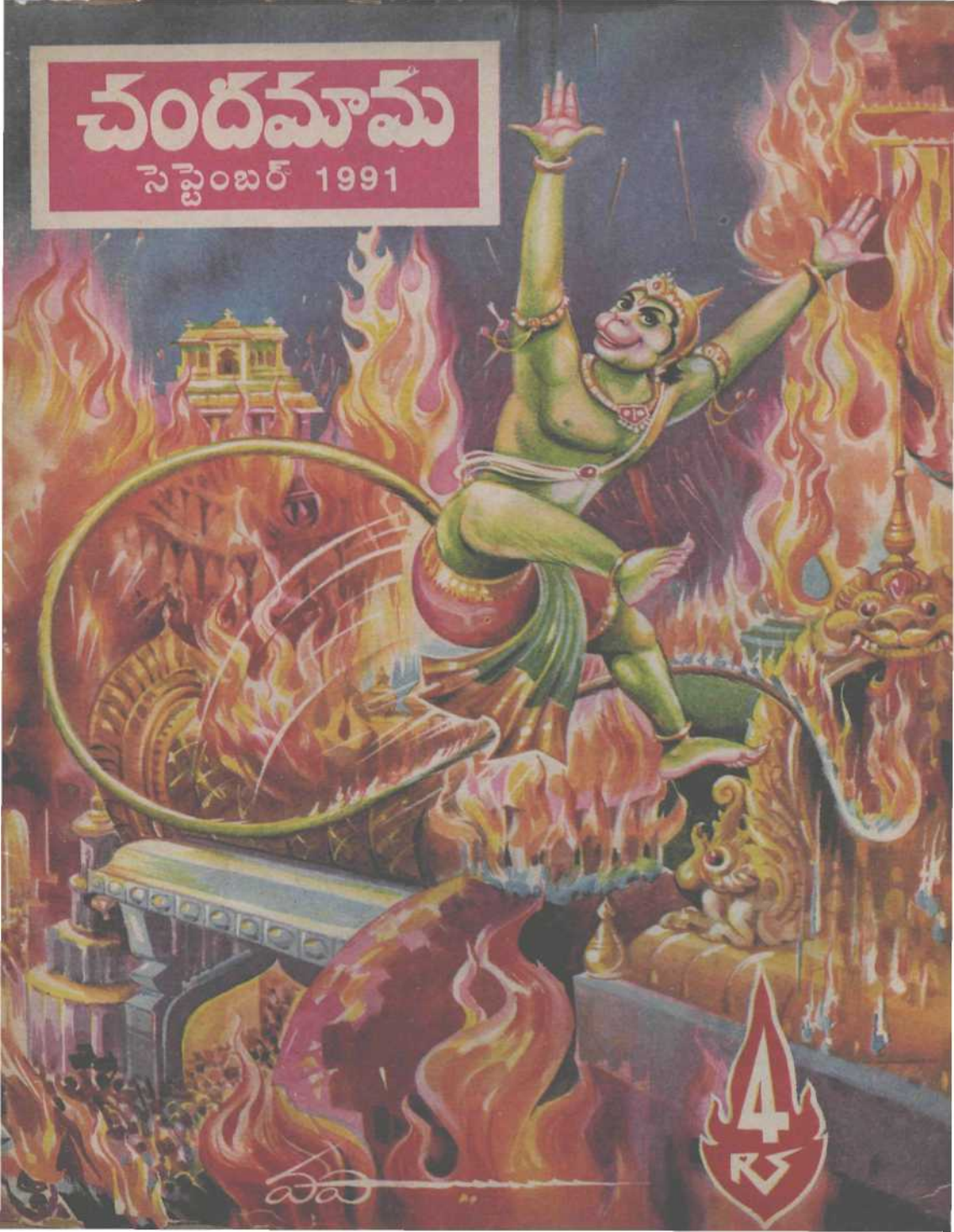

చందమామ

సెప్టెంబర్ 1991

హ

Biku, John, Abik, Salim. All waiting for their birthdays.

Mine was yesterday.

PORSCHE
SAMMO

CHANDAMAMA TOYTRONIX

Mfd. by :
Chandamama Toytronix Pvt. Ltd.

Chandamama Buildings,
188, NSK Salai, Vadapalani,
Madras - 600 026

Remote-Control PORSCHE Toy Car

- For the first time in India
- Indigenously manufactured
- Design from SAMMO of South Korea

FROM THE HOUSE OF CHANDAMAMA

ఏం తినమన్నా వద్దు వద్దు అంటే
ఎలా పెరుగుతాడు?

తిండి సరిగ్గా తినకపోతే పెరుగుదల సరిగ్గా ఉండదు.

తిండి సరిగ్గా తినని పిల్లలకు, వారి దేహానికి అవసరమైన పోషణ లభించదు. తగినంత పోషణ లభించకపోతే పిల్లల పెరుగుదల కుంటుపడవచ్చు. ఈ పోషణ కొరతను పూరించడానికి వారికి ఇవ్వండి కాంప్లాన్. వారు కోల్పోయిన పోషణను భర్తీ చేయడానికి ఇది సహాయపడుతుంది. కాంప్లాన్ తో వారి పెరుగుదలకు అత్యవశ్యక అత్యుత్తమ ప్రోటీన్ - పాల ప్రోటీన్ (20%) మరియు వారి దేహానికి కావలసిన 22 ఇతర ముఖ్యమైన ఆహార పదార్థాలు కలవు.

కాంప్లాన్ 5 చవులూరించే
రుచులతో దొరుకుతుంది.

కాంప్లాన్®
సంపూర్ణంగా ఆరోగ్యబద్ధమైన ఆహారం

GX/27/173 TEL R

SUNNY DAYS!

FUNNY DAYS!

ZANY DAYS!

GO BONKERS!

WITH KUALITY ICE CREAM

Dig into Kwaliti's enthralling

RAJAM-BADSHAH

Other delicious super-cup flavours: Exotic

RISTA PASSION, Kaju Kishmish, Vanilla

Classy

of ch...

and exquisite

RICH CHOCOLATE

Go bonkers!

Kualiti
ICE CREAM

VBC FOODS PRIVATE LIMITED

Tadigadapa-521 137. VIJAYAWADA. Phones : 58351 & 58352

C-42, Industrial Estate, Sanathnagar, Hyderabad-500 018.

Phones : 263287 & 261733

చందమామ రావె - జాబిల్లి రావె
నెల నెలా రావె - రచన వత్రిక తేవె
వరుగెత్తి రావె - వలు రచనలు తేవె
అన్నిటిని తేవె - పాఠకుల కీవె

రచనలు అందిస్తున్న కలాలలో కొన్ని :

అరుద్ర; అవసరాల రామకృష్ణారావు; అర్నాడ్; అత్తలూరి నరసింహారావు; బలివాడ కాంతారావు; భైరవయ్య; భరణి; భూపతి; భూషణం; బాలాచక్రవర్తి; సి. రామచంద్రారావు; డి.వెంకట్రామయ్య; ద్వివేదుల విశాలాక్షి; డి.హనుమంతరావు; ఘండికోట బ్రహ్మాజీరావు; గంధం యాజ్ఞ వల్క్య శర్మ; హైమా భార్గవ్; హితశ్రీ; ఇంద్రగంటి శ్రీకాంతశర్మ; ఇద్దాపురపు జగన్నాథరావు; ఇద్దాపురపు రామచంద్రం; కాశీపట్నం రామారావు; కేతు విశ్వనాథరెడ్డి; కవన శర్మ; మధురాంతకం రాజారాం; ముదంతేటి హనుమంతరావు; మునిపల్లె రాజు; మల్లాది వెంకట కృష్ణమూర్తి; ఎమ్. ఆర్. ప్రసాద్; నందూరి పార్థసారథి; ఎస్.ఆర్.నంది; నామిని సుబ్రహ్మణ్యం నాయుడు; పూనపాటి కృష్ణంరాజు; పురాణం సుబ్రహ్మణ్య శర్మ; పొత్తురి విజయలక్ష్మి; పోలాప్రగడ; ఫాలక్కుడు; రాచకొండ విశ్వనాథ శాస్త్రి; రావూరి భరద్వాజ; రావి కొండలరావు; ఆర్. యస్. సుదర్శనం; సోమంచి యజ్ఞన్న శాస్త్రి; సంతీన దేవ్; శ్రీ రమణ; శ్రీపతి; శీలా వీరాజు; స్టేట్; స్వామి చిత్రానంద; డా. న్వర్; త్రిపుర; తటవర్తి; టి. ఆర్. శేషాద్రి; ఉషారాణి భాటియా; విజయరాఘవరావు; వాకాటి పాండురంగారావు; వసుంధర; వివిస మూర్తి; వి. రాజారామోహనరావు; విహారి; వి.ఎ.కె. రంగారావు; యండమూరి వీరేంద్రనాథ్; యర్రంతేట్టి కామ. మరెందరో రచయితలు, కవులు, కవయిత్రులు, వ్యాసకర్తలు.

బొమ్మలు గీస్తున్న కుంచెలలో కొన్ని:

బాపు; బి. వి. నత్యమూర్తి; బాలి; బాబు; బి. శశి; చంద్ర; జయదేవ్; కరుణాకర్; మోహన్; యం.యస్ రామకృష్ణ; రంజన్; రాజేంద్ర; ఆర్. యస్. వి. సుందర్; రాగతి పండరి; సురేంద్ర; శంకు; శ్రీనివాస్; ఆనంద్ కదితరులు.

వెరళి

సాహితీ మృష్టాన్న భోజనం

ఇంకా - పాఠకుల మెదడుకు మేతపెట్టి పోటీలు - ఆకర్షణీయమైన బహుమతులు

పిల్లలకు ప్రత్యేకించి ఒక మంచి పోటీ - అందమైన బహుమతి.

రంగు రంగుల ముఖచిత్రం : అతి చక్కటి ముద్రణ

తెలుగు వత్రికా ప్రపంచంలో మొట్టమొదటి సారిగా అత్యంతాధునికమైన టైండింగ్

1/4 డెమియో సైజులో నూరు పేజీలకు పైగా : వెల వదిరూపాయలు మాత్రమే!

నవత్సర చందా: నూట ఇరవై రూపాయలు. పోస్టేజీ ఉచితం.

ఏజెంటు మహాశయులారా! మీ ధరావతుకి వూర్తి గ్యారంటీ. వివరాలకి వెంటనే సంప్రదించండి.

పూర్తిగా రచయితల ఆధ్వర్యంలో నడవబడుతున్న ఏకైక వత్రిక

PARRY'S PAGE

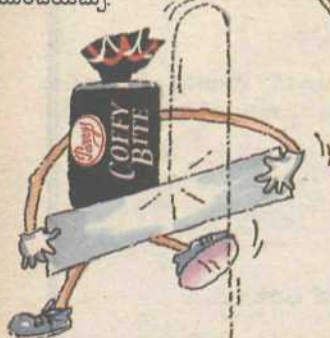
ఇ ది మ్మ జ క్

ఇదే పిల్లలారా, నా బుజ్జి బుజ్జి నేస్తాలారా! మా చేతుల్లో దోపిలు, మంత్రదండాలూ కనిపిస్తున్నాయా? ఎమిటి ఇవి మ్యాజిక్ ప్రదర్శనకే అంటున్నారా? అమ్మా భలే కనిపెట్టిశారే. క్యారమిల్క్, కాఫీ బైట్, ట్రి-మీ నేనూ కలసి మీకు మా ట్రిక్కులన్నీ నేర్పుతాం. మీరు ఇంచక్కా నేర్పుకుని మీ స్నేహితులందరినీ అశ్రద్ధలో ముంచేయచ్చు.

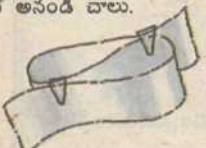
Pic. 1

అంతా భయంతో కెప్పన అరవగలరు. చూశారుగా తమాషా పిల్లలారా! ఇంక చాలుమరి. ఈ ట్రిక్కులు మీ వాళ్ళందరికీ చేసి చూపిస్తే మీకు భలే సంబరంగా వుంటుంది.

ప్లీన్ క్లీప్ తమాషా

ఓ అడుగు పొడవు, రెండు అడుగుల వెడల్పు ఉన్న కాయితం తీసుకొని దాన్ని మడిచి రెండు పిన్న క్లీప్లు ఇలా దాని మీద పెట్టండి. పెట్టి హమ్, హమ్, ఫలే అనండి చాలు.

ఎగిరి పోయి ఒకటిగా కనిపిస్తాయి. దీనికి చేయవలసినదల్లా కాయితాన్ని రెండు చివర్లా గట్టిగా లాగడమే. అప్పుడు క్లీప్లు ఎగిరి కింద పడుతున్నప్పుడు

ఒకటిగా కనిపిస్తాయి. అన్నట్టు, మీ వాళ్ళకు ఈ ట్రిక్కు చూపించే ముందు ఒకటి రెండుసార్లు ప్రాక్టీసు చేసుకోవాలి సుమా!

భయపెట్టే బాటనవేలు

మీ ఎడం చెయ్యి మీ ముందుకు జాపి, వేళ్ళు అన్ని కుడివక్కకి పెట్టి, అరచెయ్యి మీకు ఎదురుగా ఉంచుకోవాలి. బొటన వేలు మీ వక్కకు వంచాలి (మొదటి బొమ్మలో మాదిరిగా) బొమ్మలో మాదిరిగా మీ కుడిచెయ్యి పెట్టి, దాని చుప్పుడు వేలుతో నందు లేకుండా మూసి యిండి. ఇప్పుడు మీరు కుడి చేతిని ఎడమ చేతి చుప్పుడు వేలు వెంబడి జరిపితే మీ ఎడమ చేతి బొటనవేలు పైబాగం పూడిపోతున్నట్లు అనిపిస్తుంది. వెంటనే వెనక్కు జరిపేయండి లేకపోతే

Pic. 2

నరే, స్నేహితులారా ఇవ్వుటికీ ఇది చాలు. ఎన్నెన్నో ట్రిక్కులున్నాయి మరి మీ ఇంట్లో పెద్దా చిన్నా మీ స్నేహితులు అందరికీ ఈ మ్యాజిక్లు చేసి చూపించండి. ఏమయిందో మాకు రాయండి. మీ స్నేహితులు, కాఫీబైట్, క్యారమిల్క్, ట్రి-మీ, నేనూ మీరు, ఏంచేస్తారో ఎదురు చూస్తున్నార. బై బై.

చందమామ

సంస్థాపకుడు: 'చక్రపాణి'

సంచాలకుడు: నాగిరెడ్డి

బలమైన పునాది!

ప్రధాని శ్రీ పి. వి. నరసింహారావుగారు కేంద్రంలో విద్యా మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు నూతన జాతీయ విద్యావిధానం రూపొందించారు. 1986 వ సం॥లో రూపొందించిన ఆ విద్యా విధానాన్ని అమలు పరచగలమని ఈనాటి నూతన ప్రభుత్వం ప్రకటించడంలో ఆశ్చర్యం లేదు!

ఏ రంగంలో మార్పుకైనా సరే విద్య ప్రధానమైన పాత్ర వహిస్తుంది. విష్ణుశర్మ, ముగ్గురు రాజకుమారులను తన కథల ద్వారా వివేక సంపన్నులుగానూ, సమర్థులుగానూ తీర్చిదిద్దిన ఉదంతం అందరూ ఎరిగినదే. ఆ కథలే 'పంచతంత్రం'గా ప్రసిద్ధి గాంచాయి.

విద్య వ్యక్తిగత జీవితంలోనూ, కుటుంబంలోనూ, తద్వారా సమాజంలోనూ, ఆరోగ్యకరమైన మార్పులు తీసుకు వస్తుందనడంలో సందేహం లేదు. ఒక వ్యక్తి మానసిక వికాసానికి, సంపూర్ణాభివృద్ధికి, విద్య దోహదం చేయాలి. అయితే, ఈనాటి విద్యావిధానం అటువంటి ఉదాత్తపాత్ర వహిస్తున్నదా అంటే సందేహమే. పైగా యేటా విద్యాలయాల నుంచి బయట పడే వేలకొలది పట్టభద్రులకు సరిపడా ఉద్యోగావకాశాలు లభించడం లేదు. ఇది సామాజిక ఉద్రిక్తతకూ, అలజడికి కారణమవుతున్నది. ఇది మన విద్యావిధానంలోని లోపమా? ఒక పట్టభద్రుని తయారు చేయడానికి మన ప్రభుత్వం వెచ్చించే ధనంతో ఎనభైమంది పిల్లలకు ప్రాథమిక విద్యను సమకూర్చవచ్చని చెబుతున్నారు. కాబట్టి, మొదట ప్రాథమిక విద్య అందరికీ అందుబాటులోకి వచ్చేలా గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలి. సామాన్య ప్రజలలో అక్షరాస్యతను పెంచాలి. అదే దేశ భవిష్యత్తుకు బలమైన పునాది అవుతుంది!

సంపుటి 89

సెప్టెంబర్ '91

సంచిక 3

విడి ప్రతి: 4-00

:

సంవత్సర చందా: 48-00

మేగీ క్లబ్-ఆడవులలో సరదా వినోదం డంచిత్ బహుమతుల ఆనందం

బాలలూ రండి ! మేగీ క్లబ్ లో చేరి, సంవత్సరమంతా సరదా
వినోదాలలో వాళ్లనంది. మిమ్మల్ని ఆద్రూత లుగించే స్వ్యాసె లిటర్స్
బహుమతులు, ఆటలూ ఇంకా ఎన్నెన్నో !

మీరు చేయాల్సినది ఈ ను 5 ఖాళీ మేగీ నూడుల్స్
పేకెట్ నుండి కత్తిరించి, మీ పేరు,
చిరునామా, మీకు నచ్చిన బహుమతిని పేర్కొని మాకు
పంపండి. మీరు గనుక మెంబరయితే మనం బరును
వ్రాయటం మరువకండి. మీరింకా మేగీ క్లబ్
మెంబరుకాని వక్తంలో, మెంబరుకావడానికి దే మంచి
అవకాశం. మీ వివరాలతో బాటు మెంబర్ షిప్ కార్డుని
వ్రాయండి. మీ బహుమతితో బాటు, మేగీ క్లబ్
మెంబర్ షిప్ కార్డు ఉచితంగా పంపబడుతుంది.

మా అక్షరము:

మేగీ క్లబ్

ప.పి. బాక్స్-5788,
స్వాతి ధర్మ-110 055

మేగీ క్లబ్ లో ఆసర బంగర్స్,
ఆటలూ అడవులు బయటంచండి.

మేగీ బర్త్ డే పార్టీ
ను నిర్వహించండి.

మేగీ 'అవేషన్' బ్రెడ్ లైఫ్
ఆటలూ వన్యమృగాలను రక్షించండి.

మేగీ 'బాదా బంగర్'
మీరు స్వంతంగా నిర్వహించండి.

అభ్యుదయం

ఉచిత మేగీ 'వరల్డ్ ఆఫ్
యానిమల్స్' ప్రశ్నోత్తరాలకు
మీరు 3 బహుమతులు సేకరించగలరే.
అసక్తికరమైన, ఉత్కంఠత కలిగించే
అద్భుత యదృశ్య విషయానికొస్తే
తెలియజేసే ఉచిత మేగీ
'వరల్డ్ ఆఫ్ యానిమల్స్'
'ప్రశ్నోత్తరాల'ని
పంపుతాము. గేమల ప్లానును
వివరాలను శ్రద్ధగా చూడండి.

 Name: _____
 Membership no.: _____

మరొక ఉపసారం: ఈ సరికి మీరు 'బా'స్ అఫ్ అసర బంగర్ గేమ'ను సేకరించి ఉండక దొత, వెంటనే వానిని దొందండి.

నశిస్తూన్న జాతివివక్షత!

క్రీడా రంగంలో దక్షిణాఫ్రికా మీద విధించిన నిషేధం తొలగిపోయింది. ఆ దేశం మళ్ళీ అంతర్జాతీయ క్రీడా రంగంలో ప్రవేశించడాన్ని ప్రపంచంలోని క్రీడాభిమానులందరూ అమితానందంతో ఎదురుచూస్తున్నారు. దక్షిణాఫ్రికా శ్వేతజాతి ప్రభుత్వం పాటించిన జాత్యహంకార, జాతివివక్షతా సిద్ధాంతాలకు నిరసనగా, ఇంటర్నేషనల్ క్రికెట్ కౌన్సిల్ (ఐ.సి.సి), ఇంటర్నేషనల్ ఒలింపిక్ కమిటీ (ఐ.ఒ.సి) ఆ దేశాన్ని తమ క్రీడలలో పాల్గొనకుండా 1970 వ సం॥ నుంచి నిషేధించాయి. ఇరవై ఒక్క సంవత్సరాల తరవాత ఈ జూలై నెలలో ఆ నిషేధాన్ని తొలగించాయి !

నిషేధం తొలగిపోవడంవల్ల, 1992 వ సం॥ ఫిబ్రవరిలో జరుగనున్న 'వరల్డ్ కప్ క్రికెట్' పోటీలోనూ, ఆ సంవత్సరాంతంలో జరుగనున్న బార్సిలోనా (స్పెయిన్) ఒలింపిక్స్ లోనూ దక్షిణాఫ్రికా పాల్గొంటున్నది. దక్షిణాఫ్రికా శ్వేతజాతి ప్రభుత్వం అనుసరించిన జాత్యహంకార సిద్ధాంతాలు ఇన్నేళ్ళు, ఆ దేశ యువతీయువకులకు అంతర్జాతీయ క్రీడా రంగంలో పాల్గొనే అవకాశం లేకుండా చేశాయి.

ప్రభుత్వం పోకడలో క్రమంగా ఎన్నో మార్పులు రాసాగాయి. పాతికేళ్ళకు పైగా

జైలు జీవితం గడుపుతూ, పోరాటం సాగించిన నెల్సన్ మండేలాను 1989 వ సంవత్సరాంతంలో విడుదల చేశారు. ఆ తరవాత నెల్సన్ మండేలా, ప్రెసిడెంట్ డిక్లార్కతో చర్చలు జరపడంవల్ల ప్రభుత్వం, జాతివివక్షతను పాటించే ముఖ్యమైన మూడు చట్టాలను రద్దు చేసింది. దాని ఫలితంగా, నల్లజాతి ప్రజలు దేశంలో తమ కిష్టమైన చోట నివాసం ఏర్పరచుకోవడానికి, తమ పిల్లలను ఇష్టమైన విద్యాలయాలలో చదివించడానికి, శ్వేతజాతీయులకు సొంతమైన సంస్థలలో సైతం ఉద్యోగాలు చేయడానికి అవకాశాలు ఏర్పడ్డాయి. దక్షిణాఫ్రికా శ్వేతజాతి ప్రభుత్వం పాటించిన జాతి వివక్షతా

సిద్ధాంతాలను రూపుమాపడానికి, ప్రపంచ దేశాలతో పాటు మన దేశం కూడా ఎంతో కృషి చేసింది.

దక్షిణాఫ్రికాలో వస్తూన్న మార్పులను ప్రపంచదేశాలు ఆసక్తితో పరిశీలిస్తున్నాయి. అమెరికా, ఆ దేశం మీద ఆరేళ్ళుగా విధించిన ఆర్థిక ఆంక్షలను తొలగించింది. దానిని జపాన్, హర్షించింది. కాని, ఆస్ట్రేలియా, స్వీడన్ దేశాలు అమెరికా నిర్ణయాన్ని తొందరపాటు చర్యగా ప్రకటించాయి!

దక్షిణాఫ్రికా, అత్యయిక పరిస్థితిని తొలగించింది; రాజకీయ ఖైదీలను విడుదల చేసింది; త్వరలో జాతి వివక్షత పాటించని ప్రభుత్వస్థాపన జరగవచ్చు—

అందువల్ల తన చర్యనరైనదేనని అమెరికా వాదిస్తున్నది.

ప్రస్తుత శ్వేతజాతి ప్రభుత్వం తీసుకుంటూన్న చర్యలపట్ల హర్షం వెలిబుచ్చిన నెల్సన్ మండేలా, అప్రమత్తతతో ఉండాలని కూడా హెచ్చరించాడు. ఎందుకంటే, ప్రభుత్వం ఏవేవో సాకులతో ఇంకా చాలామంది రాజకీయ ఖైదీలను విడుదల చేయలేదు. నల్లజాతియులలోని భిన్న పర్గాల మధ్య పక్షపాత వైఖరి ప్రదర్శించడంవల్ల, దేశంలో నల్లజాతియుల మధ్య హింసాకాండ ప్రబలుతున్నది. ఆ కారణంగా స్వేచ్ఛారాజకీయాలకు అవకాశంలేకుండా పోతున్నది. కాబట్టి జాతివిముక్తికి సాధించవలసినది ఇంకా చాలా ఉన్నది!

ఇద్దరు నిరుద్యోగులు

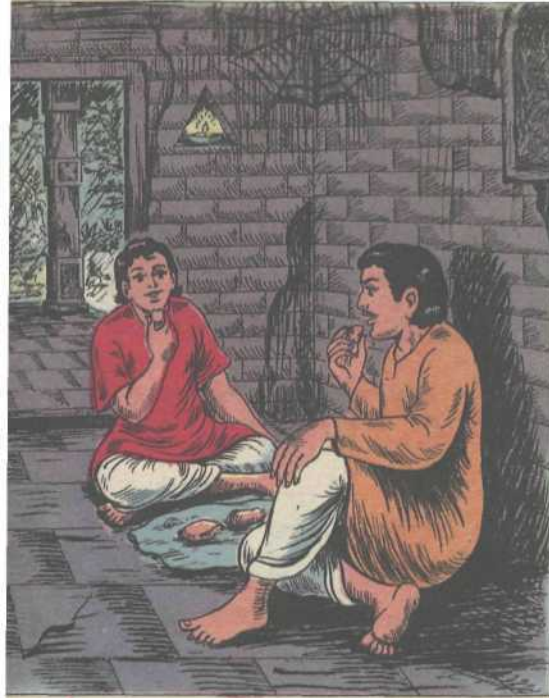
బొగా వృద్ధుడైన తండ్రి రామదాసు పోగానే, పరశురాంకు బాధ్యత తెలిసి వచ్చింది. పాతికేళ్ళవయసు వచ్చినా, వాడు ఇంతవరకూ ఎలాంటి పనిపాటులూ చూసుకోలేదు. పొద్దస్తమానం స్నేహితులతో కబుర్లు, జూదాలతో కాలం గడుపుతూండేవాడు. తల్లిలేనివాడని రామదాసు కొడుకును ఏమీ అనేవాడు కాదు. ఇప్పుడు వాడికి, చేసిన అప్పులు తీర్చవలసి రావడంతో, ఈన్న ఒక్క పూరిల్లా అమ్మేశాడు. వాడి సంగతి బాగా ఎరిగిన వాళ్ళు కావడంతో, గ్రామంలో ఎవరూ వాడికి పనివ్వలేదు.

తిరిగి తిరిగి బాగా విసిగిపోయిన పరశురాం, మరెక్కడైనా బతుకుతెరువు చూసుకుందామని, ఒకనాటి సాయంకాలం వేళ గ్రామం వదిలి బయలుదేరాడు. చీకటిపడే సమయానికి, వాడొక దట్టమైన

అడవిని చేరాడు. ఇంతలో అనుకోకుండా పెనుగాలితో పాటు, పెద్ద పెట్టున వర్షం ప్రారంభమైంది. ఆ రాత్రికి ఎక్కడ కాలం గడుపుదామా అని, చెట్లకిందుగా నడుస్తున్న పరశురాంకు కొంచెం దూరంలో చిన్న వెలుగు కనిపించింది. వాడు అటు కేసి వెళ్ళాడు.

అది ఒక పాడుబడిన దేవీ ఆలయం. లోపల గదిలో ఒక దీపం వెలుగుతున్నది. యువకుడొకడు ఆ గదిని బట్టతో శుభ్రం చేస్తున్నాడు.

ఆ యువకుడు పరశురాంను చూస్తూనే, "బాగా తడిసిపోయినట్టున్నావు! ముందు తల తుడుచుకో," అంటూ ఒక పొడిబట్ట వాడికి అందించాడు. పరశురాం తల తుడుచుకుని, దుస్తులు మార్చుకున్నాడు. ఆ యువకుడు, పరశురాంతో తన పేరు యతీంద్ర అని చెప్పి, "నేను ఎక్కడైనా

ఉద్యోగం సంపాదించుకునేందుకు, ఇల్లువదిలి బయలుదేరాను. మరి నీ సంగతేమిటి?" అని అడిగాడు.

పరశురాం దాచకుండా, తనను గురించి అంతా యతీంద్రకు చెప్పాడు.

అంతా విన్న యతీంద్ర చిన్నగా నవ్వి, "చూశావా, మనిద్దరం ఒకేపడవ ప్రయాణికులం అన్నమాట!" అన్నాడు.

తర్వాత అతను వెంట తెచ్చుకున్న రొట్టెలమూట విప్పాడు. ఇద్దరూ రొట్టెలు తిని ఆకలి తీర్చుకున్నారు.

గదిలో శుభ్రం చేసినచోట ఇద్దరూ పడుకున్నాక, పరశురాం, "ఈనాటివరకూ ఉద్యోగప్రయత్నం చేయకపోయినా, దాని

కోసం ప్రయత్నించేవాళ్ళపాట్లు విన్నాను. అంతే ఇంతే లంచం ఇవ్వగలశక్తి, పలుకుబడిగలవాళ్ళ సాయం లాంటివి లేకపోతే, ఉద్యోగాలు దొరకడం చాలా కష్టం," అన్నాడు.

"ఆ మాట నిజమే! కాని, ఎవరైనా ఉద్యోగం ఇస్తే, మన సామర్థ్యం, నిజాయితీ నిరూపించుకోగలం," అన్నాడు యతీంద్ర.

"మీకా అవకాశం నేను కల్పిస్తాను!" అంటూ ఆ గదిలో ఒక దేవతాస్థి ప్రత్యక్షమైంది.

ఆమెను, ఆ ఆలయదేవతగా భావించి పరశురాం, యతీంద్రుడూ సాష్టాంగపడి, "ఈ నిరుద్యోగుల మీద, నీకయినా దయ కలిగినందుకు ధన్యులం, తల్లీ! ఇంతకూ, నువ్వు మాకు ఎలా సాయపడాలనుకుంటున్నావు?" అని అడిగారు.

అందుకు దేవత, "నేను మీకు మూడు మహిమగల వస్తువులిస్తాను. వాటి ద్వారా మీరు సాధించినదేమిటో, మూడో రాజు రాత్రి ఇక్కడికి వచ్చి నాకు చెప్పాలి," అన్నది.

"తప్పకుండా చెబుతాం, తల్లీ!" అన్నారు ఇద్దరూ పరమానందంతో.

అప్పుడు దేవత ఇద్దరికీ చెరొక మట్టి ముంతను ఇచ్చి, "ముంతను నేల మీద

విసిరి బద్దలుకొట్టి, మీరు ఎవరిని తలుచుకుంటే, వాళ్ళు మీముందు వుంటారు," అన్నది.

"తలుచుకున్న మనిషి, మా ముందు నిలబడతాడే అనుకుందాం, అందువల్ల ప్రయోజనమేమిటి, తల్లీ?" అని అడిగాడు యతీంద్ర.

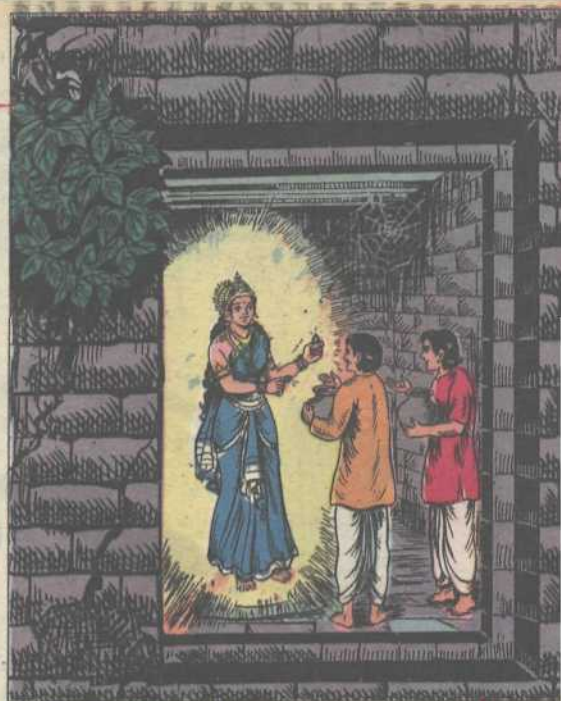
దేవత ఇద్దరికీ చెరోక మిరియపుగింజ ఇచ్చి, "ఈ గింజను నోట్లో వేసుకుని, మీరు ఆ మనిషిని ఏమి కోరుకుంటే, అది కాదనకుండా ఇచ్చేస్తాడు," అన్నది.

"మరి మూడో వస్తువు ఏమిటి, తల్లీ?" అని అడిగాడు పరశురాం.

దేవత ఇద్దరికీ చెరోక రాగి ఉంగరం ఇచ్చి, "ఇది మీ వేలికి వున్నంతకాలం, పై రెండు వస్తువుల ద్వారా మీరు పొంద గలిగింది, మిమ్మల్నే అంటి పెట్టుకుని వుంటుంది!" అని చెప్పి అదృశ్యం అయింది.

తెల్లవార వస్తూండగా వర్షం పూర్తిగా తగ్గిపోయింది. యతీంద్ర, పరశురాంను, "నేను తూర్పుదిక్కుగా వెళ్తున్నాను. నువ్వు నాతో వస్తావా?" అని అడిగాడు.

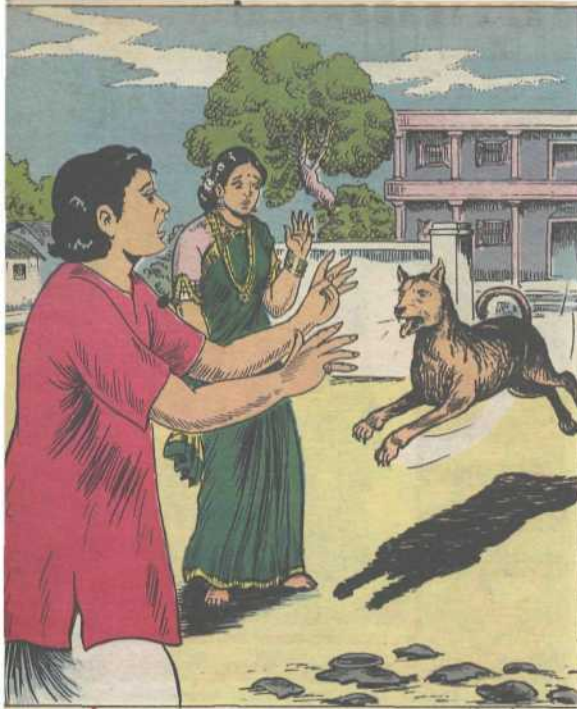
"ఉహూ, నేను పడమటిదిక్కుగా వెళతాను. మళ్ళీ మూడోరాజు రాత్రి, ఈ ఆలయంలోనే కలుసుకుందాం,"

అని, పడమటిదిక్కుగా బయలుదేరాడు పరశురాం.

వాడు ఆ రోజంతా నడిచి, బాగా చీకటి పడ్డాక ఒక నగరం చేరాడు. దేవత ఇచ్చిన మహిమగల మూడు వస్తువులూ ఎలా ఉపయోగించుకోవాలో, ముందే నిర్ణయించుకున్నందున పరశురాం, ఒక పెద్ద మేడముందు నిలబడి, మట్టిముంతను బద్దలుకొట్టి, ఆ ఇంటి పెద్ద తనముందుకు రావాలని కోరుకున్నాడు.

కొద్దిసేపట్లో, ఒక నడివయసుస్త్రీ తలుపులు తీసుకుని బయటకు వచ్చింది. ఆమె ఒంటి మీద విలువైన ఆభరణాలు చాలా వున్నవి.

పరశురాం మిరియపుగింజ నోట్లో వేసుకుని, “మీ దగ్గిరున్న బంగారాన్ని మరో మాట మాట్లాడకుండా, నాకిచ్చేయండి!” అన్నాడు.

ఆ స్త్రీ నిద్రమత్తులో వున్నదానిలా ఊగిపోతూ, తలతిప్పి, “బంగారం! బంగారం!” అంటూ పెద్దగా కేక పెట్టింది.

ఆ మరుక్షణం, లోపలినుంచి బంగారం అన్న పేరు గల సింహం లాంటి కుక్క భీకరంగా మొరుగుతూ వచ్చి, పరశురాం కాలిపక్క పట్టుకున్నది.

పరశురాం హడలిపోయాడు. కాలు ఎంత విదిలించినా కుక్క తన పట్టు

విడవలేదు. వాడి కాలు రక్తంతో తడిసి పోయింది. యజమానురాలు పిలిచినా, కుక్క ఆమె దగ్గిరకు పోలేదు. పరశురాంకు ఏదో గుర్తుకు వచ్చినట్టయి, వేలికి వున్న ఉంగరాన్ని తీసి దూరంగా గిరవాటు వేశాడు. వెంటనే కుక్క వాణ్ణి వదిలి లోపలికి పోయింది. ఇంటి యజమానురాలు కూడా లోపలికి పోయి తలుపులు మూసింది.

పరశురాం రెండు రోజులు, ఆ నగరంలోనే వుండి, కుక్కకాటుకు పసరువైద్యం చేయించుకుని, మూడోనాటి రాత్రికి పడుతూ లేస్తూ, అడవిలోని దేవీ ఆలయం చేరాడు.

దేవత వాణ్ణి చూస్తూనే, “ఏమిటి విచిత్రావతారం?” అని అడిగింది.

పరశురాం ఏమీ దాచకుండా జరిగిందంతా, ఆమెకు చెప్పాడు.

ఇంతలో విలువైన దుస్తులు ధరించి, ఉత్సాహంగా యతీంద్ర అక్కడికి వచ్చాడు. దేవత అతడి అనుభవం చెప్పమన్నది.

యతీంద్ర, దేవత అనుగ్రహించిన అద్భుత వస్తువులను, తానెలా ఉపయోగించుకున్నదీ చెప్పాడు:

యతీంద్ర అంతకుముందే నిర్ణయించుకున్న విధంగా, తిన్నగా. రాజధాని

నగరానికి వెళ్ళాడు. ఆ సాయంత్రం అతడు రాజుగారి ఉద్యానవనం బయట ముంత బద్దలుకొట్టి, రాజుగారి రాకను కోరుకున్నాడు. కాస్సేపటిలోనే ఉద్యాన వనంలోంచి రాజుగారు బయటకు వచ్చాడు.

యతీంద్ర మిరియపుగింజను నోట్లో వేసుకుని, "మహారాజా! మీ కొలువులో నాకు తగిన ఉద్యోగం ఇప్పించండి," అని అడిగాడు.

రాజు చిరునవ్వునవ్వి, "మహారాజుగా చేరు!" అన్నాడు.

ఆ విధంగా యతీంద్రకు ఉద్యోగం దొరికింది. కొలువులో కొంత డబ్బు ముందే తీసుకుని, ఉండెందుకు ఇల్లూ, మంచి దుస్తులూ ఏర్పాటు చేసుకుని, దేవీ ఆలయానికి తిరిగి వచ్చాడు.

అతడు రాగి ఉంగరాన్ని తిరిగి దేవ తకు కృతజ్ఞతతో ఇచ్చేస్తూ, "తల్లీ, నా స్వశక్తి మీద నాకు నమ్మకం వున్నది. లోగడ ఉద్యోగం సంపాదించుకోవడం

సాధ్యపడకపోయినా, ఇప్పుడు సంపాదించు కున్న ఉద్యోగాన్ని నిలబెట్టుకోగలనన్న ఆత్మవిశ్వాసం కూడా, నాకున్నది," అన్నాడు ఎంతో వినయంగా.

"ఇద్దరికీ ఒకేరకమైన వస్తువులిచ్చినా, దురాశకారణంగా పరశురాం వాటివల్ల ప్రయోజనం పొందలేకపోయాడు. నేను ఇచ్చిన మిరియపుగింజ ప్రభావం వల్ల, యతీంద్ర అడిగివుంటే—రాజు అతడికి అర్థరాజ్యం కూడా ఇచ్చివుండేవాడు!" అని దేవత మాయమైంది.

మర్నాడు తెల్లవారుతూనే నగరానికి బయలుదేరిన యతీంద్ర, పరశురాంతో, "నువ్వు నా వెంట వస్తావా? నీకేదైనా ఉద్యోగం దొరికే దాకా, నా ఇంట్లోనే వుండవచ్చు," అన్నాడు.

"తప్పకుండా వస్తాను! నీతో వుంటూ నేను సంపాదించుకోవలసిన లోకజ్ఞానం ఎంతో వున్నది," అని, పరశురాం, యతీంద్ర వెంట నగరానికి బయలు దేరాడు.

చిలుక పలుకు

శిశుంగేరి గ్రామంలో వుండే సిద్ధయ్య అనే అతను, చిలుకను కొందామని బజారుకు వెళ్ళి, ఒక దుకాణంలో, అందమైన చిలుకనొకదాన్ని చూసి, దాని ఖరీదెంత అని, దుకాణంవాణ్ణి అడిగాడు.

“వందరూపాయలు!” అన్నాడు దుకాణంవాడు.

“వందరూపాయలే!” అంటూ సిద్ధయ్య ఆశ్చర్యపోయాడు.

“ఈ చిలుక సామాన్యమైంది కాదు. కావాలంటే దాన్నే అడగండి, అంత ఖరీదు చేస్తుందో లేదో,” అన్నాడు దుకాణంవాడు.

“నువ్వు వందరూపాయల ఖరీదు చేసే మాట నిజమేనా?” అని సిద్ధయ్య, చిలుకను అడిగాడు.

“అందుకు సందేహమెందుకు?” అన్నది చిలుక.

ఆ బాబుకు సిద్ధయ్య చాలా సంతోషించి, దుకాణంవాడికి వందరూపాయలిచ్చి, చిలుకను ఇంటికి తీసుకుపోయాడు. ఇంట్లో అతడి భార్య పిల్లలు అడిగిన ప్రతి ప్రశ్నకూ చిలుక, “అందుకు సందేహమెందుకు?” అని జవాబివ్వసాగింది.

దానితో సిద్ధయ్య, చిలుకకు ఆ మాట తప్ప మరేమీ రాదనీ, తాను మోసపోయాననీ గ్రహించి, తల బాదుకుంటూ పెద్దగా, “నేను ఒట్టి ఆమాయకపు వెధవను, మోసపోయాను!” అన్నాడు.

ఆ వెంటనే చిలుక, “అందుకు సందేహమెందుకు?” అన్నది.

అది విని సిద్ధయ్యతోపాటు, అతడి భార్య పిల్లలు పొట్టలు చెక్కిలయ్యేలా నవ్వుకున్నారు.

—కోలార్ కృష్ణ ఆయ్యర్

7

[సదానందముని సృష్టించిన అపూర్వ డి విచిత్రవృత్తి, సముద్రపు దొంగలు అపహరించుకుపోతూన్న బిడుగురు కుర్రవాళ్ళను కాపాడడానికి, సమీరుణ్ణి వెంటబెట్టుకుని ఓడలోకి చేరాడు. ఓడ బయలుదేరింది. ఓడలో దొంగలనాయకుడికి, ఉపనాయకుడికి మధ్య గొడవ ప్రారంభమయింది. ఉపనాయకుడు, నాయకుణ్ణి కత్తితో పొడిచి చంపాడు. —తరవాత]

తెల్లవారుతూండగా, ఓడలోని దొంగల ఉపనాయకుడు, కుర్రవాళ్ళు పడుకున్న గదిలోకి వచ్చి, “లేవండి, లేవండి. ఈ సముద్రమధ్యంలో సూర్యోదయం ఎంత అందంగా వుందో చూడండి,” అని వాళ్ళను నవ్వుతూ తట్టి లేపాడు.

సమీరుడి ద్వారా అపూర్వుడు చెప్పి పంపిన ప్రకారం, ధైర్యంగా కళ్ళు మూసుకుని పడుకుని వున్న కుర్రవాళ్ళు లేచి,

చుట్టుపక్కల ఒక్కసారి కలయచూసి,

“ఏమిటి! మేం ఎక్కడ ఉన్నాం? నువ్వెవరు, బాబూ?” అని అడిగారు.

“నేను ఈ ఓడ యజమాని, గరళ నాభుణ్ణి!” అన్నాడు ఉపనాయకుడు.

“ఏమిటి! ఓడ యజమానివా?” అని ప్రశ్నించాడు సమీరుడు ఆశ్చర్యంగా.

“నన్ను చూస్తూంటే మీకు ఆశ్చర్యం కలగవచ్చు. మిమ్మల్ని ఈ ఓడలోకి

తీసుకువచ్చిన పెద్దమనిషి, ఒక ముఖ్యమైన పనిమీద మరొక చోటికి వెళ్ళవలసి వచ్చింది. మిమ్మల్ని జాగ్రత్తగా చూసుకునే బాధ్యత ఆయన నాకు అప్పగించి వెళ్ళాడు. ఇప్పుడు మీరు ఓడలో ఉన్నారన్న సంగతి మరచిపోలేదు కదా!" అన్నాడు గరళనాభుడు.

సమీరుడు ఒళ్ళు విరుచుకుని లేచి నిలబడి చేతులు పైకెత్తి, "అలస్యమయింది. మేము వెంటనే మా ఇళ్ళకు తిరిగి వెళ్ళాలి!" అన్నాడు.

"అహ...హా," అని రాక్షసుడిలా నవ్వుబోయిన గరళనాభుడు, క్షణంలో తమాయించుకుని, "అసలు ఏం జరిగిందో

నాకు తెలియదుగాని, మీరు ఆరుగురూ రాత్రి, ఒళ్ళు మరచి నిద్రపోయారు. మీకు నిద్రాభంగం కలిగించడం ఇష్టం లేక ఊరుకుండిపోయాను. రాత్రే ఓడ బయలుదేరింది. రాత్రి తెల్లవార్లు ప్రయాణం చేసి, చాలాదూరం వచ్చే శాము. ఇక్కడి నుంచి మీరు ఈడుకుంటూ వెళ్ళి, తీరం చేరలేరు గనక, హాయిగా సముద్ర విహారం చేయండి!" అన్నాడు గరళనాభుడు పరిహాసంగా.

కుర్రవాళ్ళు ఏమీ ఎరగనట్టు, అమాయకంగా ఒకరి ముఖాలోకరు చూసుకోసాగారు.

"అయితే, ఇప్పుడు మా గతేమిటి?" అని అడిగాడు సమీరుడు మళ్ళీ.

"కొన్ని రోజుల తరవాత, చాలా అనుభవం గడించి, మనం మళ్ళీ తీరాన్ని చేరుకుంటాం. అంతవరకు ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని చూసి ఆనందించండి!" అన్నాడు గరళనాభుడు.

"మీ సలహా బాగానే ఉన్నది. కాని, మేము కనిపించకపోతే, మా తల్లి తండ్రులూ, బంధుమిత్రులూ బాధపడి పోగలరు కదా?" అని అడిగాడు ఒక కుర్రవాడు బాధగా.

"కొన్నాళ్ళ తరవాత మిమ్మల్ని చూసి, వాళ్ళే రెండింతల ఆనందం పొందగలరు

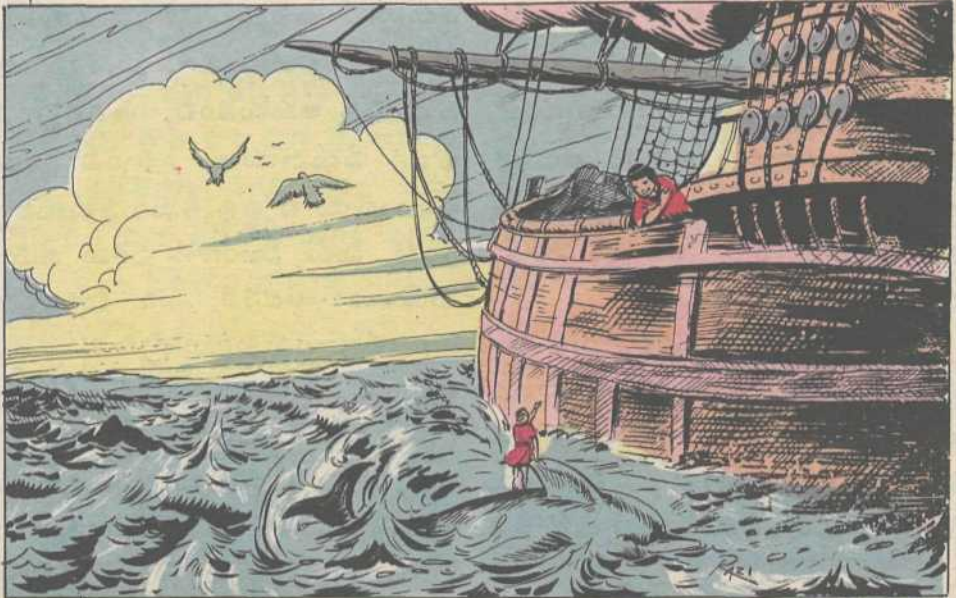
కదా!" అన్నాడు గరళనాభుడు బిగ్గరగా సవ్యతూ.

"మీరు చాలా మేధావంతులు!" అన్నాడు సమీరుడు.

ఆ మాటలకు గరళనాభుడు పొంగి పోయాడు. గర్వంగా దూరంగా వున్న తన అనుచరులకేసి ఒకసారి చూశాడు. ఆ తరవాత కుర్రవాళ్ళను గది నుంచి వెలుపలికి తీసుకువచ్చాడు. మిగతా అయిదుగురు కుర్రవాళ్ళూ, సముద్రంలో సూర్యోదయ దృశ్యాన్ని చూసి ఆనందిస్తూండగా, సమీరుడు, అపూర్వపడి పిలుపు విని అటుకేసి తిరిగి చూశాడు. అక్కడ ఎవరూ కనిపించలేదు. ఎడమ వైపుకు వంగి చూశాడు. అపూర్వపడి ఒక గండు

మీనం మీద నిలబడి ఉన్నాడు. ఆ గండుమీనం ఓడను అనుసరించి, ఈదు కుంటూ వస్తున్నది!

"దొంగల గుప్పెటనుంచి బయట పడాలని ప్రయత్నిస్తున్నట్టు పసిగట్టారంటే, వాళ్లు మిమ్మల్ని హింసించగలరు. ఇప్పుడు దొంగలు మీతో మంచిగా వున్నారంటే దానికి కారణం మీ ద్వారా వాళ్ళేదో సాధించాలని ఆలోచిస్తున్నారనే భావించాలి. వర్రకుల ఓడ ఒకటి ఇటుకేసి వస్తుందనీ, దానిని దోచుకోవాలనీ గరళనాభుడు రాత్రి అనుచరులతో చెప్పడం విన్నాను. వాళ్ళ పథకం విజయం కావడానికి మిమ్మల్ని ఉపయోగించుకోవచ్చు. వాళ్ళ పథకం మనకు స్పష్టంగా తెలిసిన

దంటే మనం ఏదైనా చేయవచ్చు. అంత వరకూ వాళ్ళతో అతి జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాలి!" అని హెచ్చరించాడు అప్పుడు.

"బాబూ, అలా ఇంకా కొంచెం కిందికి వంగిచూశావంటే, అమాంతం సముద్రంలో పడి, తిమింగిలాలకు ఆహారం అయిపోగలవు. ఇక్కడ మేము నీ కోసం కాచుకుని వున్నాం, రా," అని కేక వేశాడు గరళనాభుడు నవ్వుతూ.

వెంటనే సమీరుడు గరళనాభుడి కేసి తిరిగి నవ్వుతూ, వాణ్ణి సమీపించాడు. అందరూ భోజనం చేయడానికి కూర్చున్నారు. అప్పుడు సమీరుడు, "అవును, మీరీ ఓడలో ఏం చేస్తారు?" అని

అడిగాడు చాలా అమాయకంగా ముఖం పెట్టి.

"మేము సముద్ర వర్తకులం నాయనా, మా రోజులు బాగులేక ఇటీవల మా ఓడను సముద్రపు దొంగలు దోచుకున్నారు!" అన్నాడు గరళనాభుడు.

"దుర్మార్గులు!" అన్నాడు సమీరుడు.

"పరమ దుర్మార్గులు, నాయనా! నిరాయుధులుగా వున్న సమయం చూసి ఆ దుర్మార్గులు హఠాత్తుగా మామీదికి దాడి జరిపారు. చీమలకైనా హాని తలపెట్టని మాలో పలువురి ప్రాణాలు కూడా తీశారా కర్కోటకులు!" అన్నాడు గరళనాభుడు ఎంతో విచారంగా.

"అయ్యోపాపం! మీ మంచితనం మాకు తెలుస్తూనే ఉన్నది. లేకుంటే ముక్కామొహం తెలియని మా ఆరుగురిని ఈ ఓడలోకి అనుమతించి, ఉచితంగానే భోజన సదుపాయాలు కల్పించి, ఇలా సముద్రయానానికి తీసుకువెళుతున్నారంటే, మీరు నిజంగానే పరమ దయామయులు! అదినరే, మరి మీరిప్పుడు ఏం చేయాలనుకుంటున్నారు?" అని అడిగాడు సమీరుడు.

"మొదట ఒక ద్వీపాన్ని చేరుకుంటాం. అక్కడ కొంత ధనసంపాదనకు మార్గం కనిపిస్తున్నది...." అని గరళనాభుడు

ఇంకేదో అనబోయేంతలో, స.మీరుడు అడ్డుపడి, "అదెలా సాధ్యం? ఈ ఓడలో మేము ఆరుగురం తప్ప సరుకులే వీ కనిపించడం లేదే!" అని అడిగాడు చిన్నగా నవ్వుతూ.

"అహ....హ....కుర్రాడివైనా తమాషాగా మాట్లాడుతున్నావే! ఇప్పుడు మన ఓడలో సరుకులు లేవుగాని, మీరు కాస్త సాయం చేశారంటే మనం ఆ ద్వీపం చేరేలోగా కావలసినన్ని సరుకులు సంపాదించగలం!" అన్నాడు గరళనాథుడు.

"ఏమిటి! ఈ నడిసముద్రంలోనా! అదెలా సాధ్యం? అయినా, కుర్రవాళ్ళ మయిన మేం చేయగల సహాయం ఏమిటి?" అని అడిగాడు సమీరుడు.

"మా ఓడను దోచుకున్న దొంగల ఓడ త్వరలో ఇటు కేసి వస్తుంది. మనం ఆ ఓడను సమీపించగానే, ఆపదలో వున్న సూచనగా నల్లజెండాను ఎగురవేస్తాను. మీరు ఓడలోని గదుల బయట నిలబడి, ఆ ఓడలోని వాళ్ళకు వినిపించే విధంగా గొంతెత్తి రక్షించమని అర్తనాదం చేయాలి," అన్నాడు గరళనాథుడు.

"ఆ తరవాత?" అని అడిగాడు సమీరుడు.

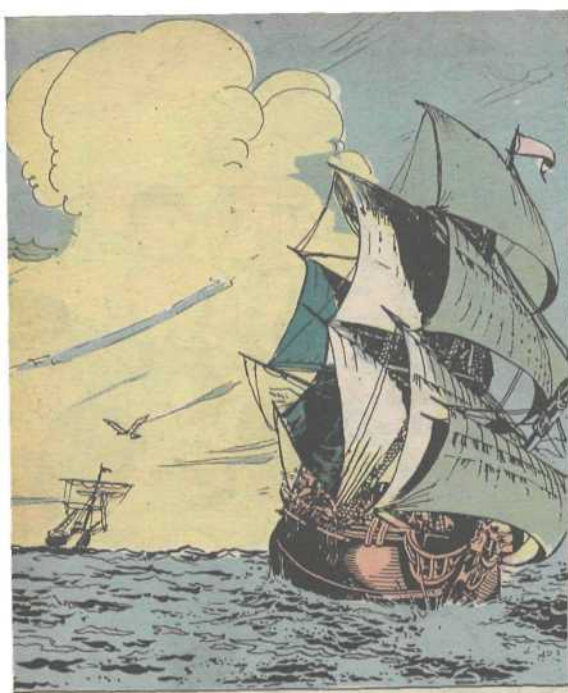
"మీ అర్తనాదాలు విని వర్తకుల వేషాలలో వున్న దొంగల ఓడ మన ఓడను

సమీపిస్తుంది. అప్పుడు మీరు వాళ్ళతో, 'మా ఓడ మీద సముద్రపు దొంగలు పడి దోచుకున్నారు. ఆ దొంగలు మా పెద్దలతో సహా నావికులందరినీ చంపి వెళ్ళారు,' అని చెప్పి దీనంగా విలపించాలి. మీ మాటలు నమ్మి ఆ ఓడలో నుంచి కొందరు మన ఓడలోకి వస్తారు. వాళ్ళను మీరు తిన్నగా మేము కూర్చున్న గదిలోకి తీసుకురావాలి. అపైన జరగవలసింది మేము చూసుకుంటాం!" అన్నాడు గరళనాథుడు.

"అద్భుతమైన ఆలోచన!" అన్నాడు ఒక కుర్రవాడు.

"పథకం బాగున్నది కదా! మాతో సహకరించారంటే మిమ్మల్ని తగిన

విధంగా సత్కరించగలం!" అన్నాడు గరళనాభుడు.

"చాలా సంతోషం. ఆపైన, మీరు ఆ వర్తకుల్ని విం చేస్తారు?" అని అడిగాడు సమీరుడు.

గరళనాభుడు పెదవులు బిగబట్టి, కొంతసేపు మౌనంగా ఆలోచించి, గట్టిగా నిట్టూరుస్తూ, "ఆ దుర్మార్గులు చేసిన ఘోరమైన అపకారానికి వాళ్ళను హత మార్చినా పాపంలేదు. కాని, వాళ్ళను చంపడానికి నా మనసు అంగీకరించడం లేదు. అందుకే, వాళ్ళ ఓడను దోచుకుని దానిని సముద్రంలో ముంచి, వాళ్ళను బందీలుగా పట్టుకుని వెళ్ళి బానిసల

సంతలో అమ్మేస్తాం. చంపడంకన్న వాళ్ళను బానిసలుగా విక్రయించడం వాళ్ళపై దయచూపినట్టేకదా!" అన్నాడు గరళనాభుడు.

బానిసలసంత అన్న మాట వినగానే కుర్రవాళ్ళు భయకంపితులయ్యారు.

అంతలో గరళనాభుడి ముఖ్యానుచరుడు లోపలికి వచ్చి, "ఓడ కనిపించింది!" అన్నాడు అమితోత్సాహంగా.

"శభాష్! మన ఓడను త్వరగా దానికేసి నడిపించండి. ఆ ఓడలోని మనుషులు కనిపించగానే, మనవాళ్ళు తెడ్లను కుర్రవాళ్ళకు అప్పగించి, ఎదుటివాళ్ళ కంటబడకుండా ఒక గదిలో దొక్కవారి, వెళ్ళు!" అని ఆజ్ఞాపించాడు గరళనాభుడు.

గరళనాభుడూ, కుర్రవాళ్ళూ భోజనం ముగించి, గదినుంచి బయటకు వచ్చారు. దూరంలో వర్తకుల ఓడ కనిపించింది. కొంతసేపు వాయువేగంతో ప్రయాణం చేసి వర్తకుల ఓడను సమీపించగానే, నాయకుడి ఆజ్ఞానుసారం, దొంగలు తెడ్లను కుర్రవాళ్ళకు అప్పగించి, లోపలికి వెళ్ళారు.

సమీరుడు, ఓడ తెరచాప కొయ్యకు ఆనుకుని వున్న పలకమీదికి ఎక్కి, వర్తకపు ఓడలోని వాళ్ళకు కనిపించే విధంగా నిలబడ్డాడు. అప్పుడు తాను ఉన్న

దొంగల ఓడలో నుంచి ఒక సముద్రపు కాకి, ఎగిరివెళ్ళి వర్తకపు ఓడలో వాలడం సమీరుడు గమనించాడు. దాని ద్వారా వాళ్ళకు అపూర్వదేదో సందేశం పంపి నట్టు సమీరుడు గ్రహించాడు.

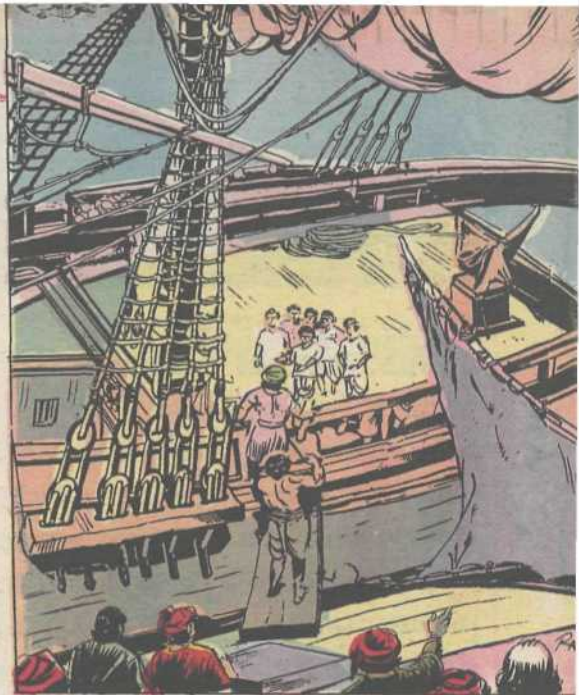
అంతవరకూ అటూ ఇటూ తిరుగు తూన్న గరళనాభుడు తెరచాపకొయ్యకు నల్ల జెండాను కట్టి సమీరుడితో, "అ ఓడలోనుంచి వచ్చే వర్తకుణ్ణి, వాడి సహవర్తకుల్ని మేమున్న గదిలోకి తీసుకు వచ్చే బాధ్యత నీది!" అని హెచ్చరించి, తన అనుచరులతో సహా లోపలి గదిలోకి వెళ్ళి కూర్చున్నాడు.

సమీరుడు గొంతెత్తి, "రక్షించండి! రక్షించండి!" అని కేకలు పెట్టాడు.

ఆ కేకలు విని వర్తకపు ఓడలోని గదిలో నుంచి పెద్దమనిషిలాగా ఉన్న ఒక వర్తకుడు బయటికి వచ్చాడు. ఆయనకు ఇరువైపులా దృఢకాయులయిన అంగ రక్షకులు కొందరున్నారు.

"ఈ ఓడలో మేము ఆరుగురు కుర్రవాళ్లమే ఉన్నాం. మావాళ్లనందరినీ, సముద్రపు దొంగలు హతమార్చి వెళ్ళారు. మమ్మల్ని రక్షించండి, రక్షించండి!" అని సమీరుడు అరిచాడు.

వర్తకుల ఓడ మరుక్షణమే దొంగల ఓడ దగ్గరికి వచ్చింది. ఇద్దరు దృఢ

కాయలు ఒక పొడవాటి పలకను తెచ్చి, రెండు ఓడలను కలుపుతూ వేశారు. వర్తకుడూ, మరి నలుగురు దృఢకాయులూ ఆ పలకమీదుగా నడిచివచ్చి, దొంగల ఓడలోకి దిగారు. వర్తకుడు సమీరుణ్ణి మెల్లగా, "ఎక్కడా దుర్మార్గులు?" అని అడిగాడు.

సమీరుడు దొంగలు దాక్కున్న గదిని చూపుతూ, "రండి బాబూ, రండి. దొంగలు వదిలివెళ్ళిన విలువైన సరుకులు ఇంకా కొన్ని ఆ గదిలో మిగిలి ఉన్నాయి. వాటన్నిటినీ మీరు తీసుకుని, మమ్మల్ని మా ఇళ్ళకు చేర్పండి, అదేచాలు!" అన్నాడు బిగ్గరగా.

“భయపడకండి మిమ్మల్ని రక్షించడానికే మేము వచ్చాం!” అంటూ వర్తకుడు దొంగలున్న గదిని సమీపించి, రెప్పపాటులో దాని తలుపులు మూసి తాళం వేశాడు. ఆ తరవాత ఆయన కిటికీ గుండా లోపలికి తొంగి చూస్తూ, “దుర్మార్గులారా, మీ పాపం పండింది. నాతో పాటు పాతికమంది దృఢ కాయులు నాకు రక్షణగా ఉన్నారు. మీరెందరి ఓడలో? దోచుకుని, అమాయకులను వేధించి క్రూరంగా సముద్రం పాలు చేశారు. ఆ పాపఫలితం ఇప్పుడు అనుభవించక తప్పదు. తప్పించుకోవాలని ప్రయత్నించారంటే అక్షణమే మీ ఓడను భస్మంచేస్తాం. మావద్దపిపాలనిండా ఓడను తగలబెట్టడానికి కావలసినంత నూనె ఉన్నది. కిక్కురుమనేకుండా కూర్చోండి. రేపిపాటికి తీరం చేరుకోగలం. అంత వరకూ మీకు తిండిలేదు. తాగడానికి మంచినీళ్ళు మాత్రం ఇస్తాం. కూర్చున్న చోటునుంచి కదిలారో ప్రాణాలు దక్కవు. జాగ్రత్త!” అని హెచ్చరించాడు.

దొంగలున్న గదిచుట్టూ పదిమంది దృఢకాయులు కావలాగా నిలబడ్డారు. మరి కొందరు దొంగల ఓడను తాళ్ళతో తమ ఓడకు కట్టి బిగించారు. కుర్రవాళ్ళు పట్టరాని ఆనందం పొందారు. సమీరుడు అపూర్వ డికోసం చుట్టుపక్కల పరిశీలించి చూస్తూండగా, వర్తకుడు, “నాయనా, ఒక సముద్రపు కాకితో ఎలా సందేశాన్ని పంపగలిగావు?” అని అడిగాడు అతని వెన్నుచరుస్తూ.

“ఆ సందేశం నేను పంపలేదు. మమ్మల్ని రక్షించడానికి వచ్చిన ఒక దివ్యపురుషుడు పంపాడు!” అన్నాడు సమీరుడు.

“ఎక్కడా మహానుభావుడు?” అని అడిగాడు వర్తకుడు.

“నాకూ తెలియదు. కాని, ఆయన త్వరలోనే మీ దగ్గరికి రాగలడు,” అన్నాడు సమీరుడు.

ఓడలు రెండూ వేగంగా తీరం కేసి బయలుదేరాయి. —(ఇంకా ఉంది)

అచ్యుతుడి ఆత్మాభిమానం

పట్టుపదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టు పై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి నడవ సాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, “రాజా, నీ ప్రయత్నం ప్రతిసారీ విఫలమవుతున్నా. నువ్వు నిరాశానిస్సృహలకు లోనుకాక పోవడం అశ్చర్యం కలిగిస్తున్నది. నీకు హెచ్చరికగా వుండేందుకు, ఒక సంగతి చెప్పదలిచాను. విద్యలు నేర్చి పరిపాలనా దక్షుడైన ప్రతి రాజా, సంస్కారవంతుడూ, నిరహంకారీ అనుకోవడం పొరబాటు. ఒకవేళ నీ శ్రమ అంతా, మిథుడైన తోటి రాజుకు మేలు చేయడం-కోసం అయితే, నువ్వు ముందుగానే తగు జాగ్రత్తలో వుండడం అవసరం. ఇందుకు ఉదాహరణగా, తన అహంకారం, మూర్ఖత్వంకొద్దీ, సహాధ్యాయీ, ఆత్మాభిమానీ అయిన

బేతాళ కథలు

అచ్యుతుడనేవాణ్ణి, అవమానించి పంపిన హరిదత్తుడనే రాజు కథ చెబుతాను, శ్రమ తెలియకుండా, విను," అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు :

మహేంద్రగిరి రాజ్యం రాజు శివదత్తుడికి, హరిదత్తుడు ఒక్కగానొక్క కొడుకు. శివదత్తుడు విద్యాభ్యాసం నిమిత్తం కొడుకును, చిత్రారణ్యంలోని దివ్యానందుడనే ఆచార్యుడి గురుకులానికి పంపాడు.

హరిదత్తుడు, దివ్యానందుడి వద్ద శ్రద్ధా సక్తులతో విద్యనభ్యసించసాగాడు. ఆ గురుకులంలో ఇంకా చాలామందివిద్యార్థులున్నారు. వాళ్ళల్లో అచ్యుతుడనేవాడితో, హరిదత్తుడికి మంచి స్నేహం కుదిరింది.

అచ్యుతుడిలో, హరిదత్తుడికి బాగా నచ్చిన ఆంశం, అతడి ఆత్మాభిమానం. హరిదత్తుడికి తండ్రివద్ద నుంచి తరచుగా రుచికరమైన వంటకాలూ, విలువైన వస్తువులూ వస్తూండేవి. వాటికోసంమిగతా విద్యార్థులు హరిదత్తుడి మీద ఎగబడేవారు. అయితే, అచ్యుతుడు మాత్రం, హరిదత్తుడు పిలిచి ఇచ్చినా స్వీకరించేవాడు కాదు.

కొన్ని సంవత్సరాలు గడిచాయి. ఒకనాడు దివ్యానందుడు, హరిదత్తుణ్ణి చేరబిలిచి, "నాయనా, నేటితో నీ విద్య ముగిసింది. రాజధానికి వెళ్ళి, రాజు పర్యాక ప్రజారంజకంగా పరిపాలనచేసి, మంచి రాజుగా పేరు తెచ్చుకో!" అన్నాడు.

తాను రాజధానికి బయలుదేరేముందు హరిదత్తుడు, అచ్యుతుణ్ణి ఆప్యాయంగా కౌగిలించుకుని, "మనం విడిపోయే రోజు వచ్చింది. నీ ఎడబాటు నాకు మనస్తాపం కలిగిస్తుంది. సరే, నా జ్ఞాపకంగా, దీన్ని తీసుకో!" అంటూ తన మెడలోని మణి హారం తీసి అచ్యుతుడికి ఇవ్వబోయాడు.

అయితే, అచ్యుతుడు దాన్ని తీసుకోక, "నాకి మణిమాణిక్యాలకంటే, నీ స్నేహమే విలువైనది!" అని హరిదత్తుడివ్వజూపిన హారాన్ని సున్నితంగా తిరస్కరించాడు.

అయితే, హరిదత్తుడు పూరుకోక, "ఈ ఒక్కసారికి మాత్రం, నా కాసుకను తోసి

పుచ్చకు!" అంటూ హారాన్ని అచ్యుతుడి మెడలో వేశాడు.

తర్వాత అతడు, అచ్యుతుడితో, "నీకెప్పుడే అవసరం కలిగినా, నేనున్నా ననే సంగతి మాత్రం మరచకు!" అని చెప్పి, రాజధానికి వెళ్ళిపోయాడు.

ఒక సంవత్సరం గడిచేలోపల రాజు శివదత్తుడు, ఒక శుభముహూర్తాన హరి దత్తుడికి పట్టాభిషేకం చేశాడు.

గురుకులంలో విద్య ముగించుకుని అచ్యుతుడు, తన విద్యకు తగిన ఉద్యోగం కోసం ప్రయత్నాలు చేశాడు. చివరకు అతడికి, ధనదీపుడనే ఒక పెద్ద జమీందారు కొలువులో, ఒక చిన్న ఉద్యోగం దొరికింది. అది అచ్యుతుడి విద్యకు తగిన ఉద్యోగం కాకపోయినా, భుక్తికి ఎలాంటి లోటూ లేకుండా సరిపోయింది.

ఒకనాడు అచ్యుతుడి వద్దకు, అతడి తండ్రి స్నేహితుడు శివనాథుడనే వృద్ధుడు వచ్చి, "బాబూ! నన్నెరిగే వుంటావు. ఆ మధ్య బాగా జబ్బుచేసి మంచాన పడ్డాను. ఇల్లు జరుగుబాటు కష్టంగా వుంది. మహారాజు నీకు స్నేహితుడని విన్నాను. నా కొడుక్కు ఏదైనా చిన్న ఉద్యోగం ఇప్పించి పుణ్యం కట్టుకో," అని దీనంగా అడిగాడు.

అచ్యుతుడు, శివనాథుడి కొడుకు ప్రశాంతుడిని వెంటబెట్టుకుపోయి, రాజు

హరిదత్తుణ్ణి కలిసి సంగతి వివరించాడు. హరిదత్తుడు, ఆ యువకుణ్ణి సైన్యంలో భటుడుగా చేర్చుకునే ఏర్పాటు చేసి, అచ్యుతుడి యోగక్షమాలు విచారించాడు. అచ్యుతుడు, తానిప్పుడు చేస్తున్న ఉద్యోగం గురించి చెప్పి, అది తనకు అన్నివిధాలా తృప్తికరంగా వున్నదన్నాడు.

ప్రశాంతుడికి, రాజు కొలువులో భటుడి ఉద్యోగం దొరకడంతో, అచ్యుతుడికి రాజు దగ్గర వున్న పలుకుబడి గురించి చాలామందికి తెలిసిపోయింది.

అచ్యుతుడి గ్రామంవాడైన వీరబలుడనే వాడికి, రాజు కొలువులో ఉద్యోగం. వాడు లంచం తీసుకుంటూ అధికారులకు

చిక్కిపోయాడు. వాడు, అచ్యుతుణ్ణి కలుసుకుని, "మనం చిన్ననాటి స్నేహితులం. మహారాజుతో, ఈసారికి నా తప్పకాయమని చెప్ప!" అని ప్రాధేయపడ్డాడు.

అందుకు అచ్యుతుడు, "తప్పచేసి నందుకు శిక్ష అనుభవించు. ఇటువంటి పనులకోసం, నేను మహారాజును కలవను," అని గట్టిగా చెప్పాడు.

ఈ విషయం మహారాజు చెవిన పడింది. ఆయన, స్నేహితుడి సత్యవర్తనకు చాలా సంతోషించాడు.

ఇలాంటి సమయంలోనే శ్రీచందుడనే పెద్ద వర్తకుడు, అచ్యుతుణ్ణి చూడవచ్చి, "మన రాజ్యంలో పత్తిపంట చాలా

తక్కువని, నీకు తెలిసిందే! మన పొరుగు రాజ్యంలో పత్తి విపరీతంగా పండుతుంది. మనం పత్తిని అక్కడి నుంచి దిగుమతి చేసుకున్నామంటే, పేదలకు చాలా చౌకగా వస్త్రాలను అందించవచ్చు. అయితే, పత్తి దిగుమతికి రాజుగారి అనుమతి పత్రం కావాలి. అది సంపాదించి పెట్టు. ప్రతిఫలంగా, నా వ్యాపారంలో నీ పెట్టుబడి లేకపోయినా, వచ్చే లాభాల్లో నీకు నాలుగోవంతు వాటా ఇస్తాను," అన్నాడు.

అచ్యుతుడు కొంచెంసేపు ఆలోచించి, "నీవు తలపెట్టింది మంచిపని. నాకు నీ లాభంలో వాటా అవసరం లేదు," అని చెప్పి, రాజును కలిసి, సంగతి వివరించి, ఆయన నుంచి అనుమతి పత్రం సంపాదించి, శ్రీచందుడికిచ్చాడు.

అనుకున్న ప్రకారం శ్రీచందుడు, పొరుగురాజ్యం నుంచి పత్తిని దిగుమతి చేసుకుని, భారీ ఎత్తున వస్త్రాలు తయారు చేయించి, న్యాయమైన ధరకు అమ్మడం సాగించాడు. అర్పెల్లయినా తీరట్టుండనే, అతడికి విపరీతమైన లాభాలు వచ్చినై. శ్రీచందుడు ఎంత ఓత్తిడి చేసినా, అచ్యుతుడు, అతడి దగ్గర నుంచి చిల్లిగవ్వ కూడా తీసుకోలేదు. ఈ విషయం కూడా హరిదత్తుడి చెవినపడింది.

ఇది జరిగిన తర్వాత, అనేకమంది ప్రతిదినం వచ్చి, అచ్యుతుణ్ణి కలుసుకోవడం, మహారాజుతో చెప్పి, సహాయంచేయమని ప్రాధేయపడడం ఎక్కువైపోయింది. ఇలా వచ్చేవారిలో చాలామంది స్వార్థపరులు. మహారాజు స్నేహం తన మీద ఇంత ఒత్తిడికి కారణం అవుతుందని, అచ్యుతుడు ముందుగా ఊహించలేదు.

అచ్యుతుడి యజమాని అయిన జమీందారు ధనదీపుడు, అచ్యుతుడు ఉద్యోగంలో చేరిననాటి నుంచి, అతడి ప్రవర్తనను గమనిస్తూనే వున్నాడు. అచ్యుతుడి ఆత్మాభిమానం, నిజాయితీ ఆయనను బాగా ఆకర్షించాయి. అటువంటివాణ్ణి తన అల్లుడుగా చేసుకోవాలన్న నిర్ణయానికి వచ్చాడు ధనదీపుడు.

ఒకనాడు ధనదీపుడు తన మనసులోని మాటను అచ్యుతుడితో చెప్పాడు. అందుకు అచ్యుతుడు, ఒక్కక్షణం కూడా ఆలోచించకుండా, "క్షమించండి! మీ అమ్మాయికి నేను తగను," అని తప్పుకున్నాడు.

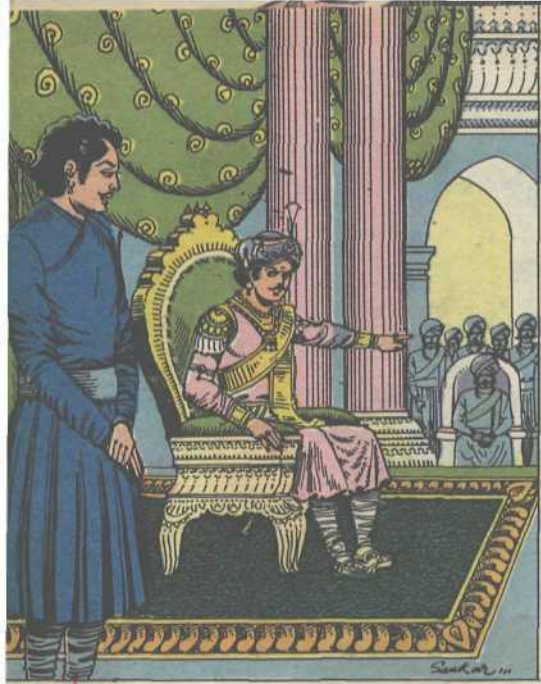
అయినా, ధనదీపుడు అంతటితో ఊరుకోలేదు. ఆయన ఒకనాడు విందొకటి ఏర్పాటు చేశాడు. దానికి చాలామంది పురప్రముఖులు హాజరయ్యారు. ఆ సమయంలో ధనదీపుడు, అచ్యుతుణ్ణి పక్కకు తీసుకుపోయి, "మహారాజుకు నేను పెద్ద

మొత్తం పన్నులనిమిత్తం కట్టవలసివుంది. సమయానికి డబ్బు లేక జాప్యం చేశాను. ఆయన నా మీద గట్టిచర్య-తీసుకోవాలని భావిస్తున్నట్టు తెలిసింది. నువ్వు, మహారాజును దర్శించి, నాకు కొంత వ్యవధి ఇవ్వమని కోరు," అన్నాడు.

"పన్నులు సకాలంలో చెల్లించవలసిన బాధ్యత మనది. దాన్ని మన ఇబ్బందులకు ముడిపెట్టి జాప్యం చేయడం తగదు కదా! ఈ విషయంలో నేనేమీ మహారాజుకు చెప్పలేను," అన్నాడు.

ఇందుకు ధనదీపుడు, "అచ్యుతా! ఆ మధ్య మహారాజు వృద్ధులకూ, వితంతువులకూ నెలనెలా ధనసహాయ పథకం

“మీరు పొరబడ్డారు. నా విమర్శలోని సత్యాన్ని హరిదత్తుడు తప్పక గ్రహించి, తన తప్పును సరిదిద్దుకుంటాడు,” అన్నాడు అచ్యుతుడు.

ఆ మాటకు ధనదీపుడు, “సరే! నువ్వొకసారి వెళ్ళి మహారాజును కలుసుకో. ఆయన ప్రవర్తనలో మార్పు లేకపోతే, మీ స్నేహాన్ని అభినందిస్తాను. అలా కానప్పుడు నువ్వు ఓడిపోయినట్టు ఒప్పుకుని, నా కుమార్తెను పెళ్ళాడు,” అన్నాడు.

అచ్యుతుడు ఇందుకు ఒప్పుకుని, రాజు హరిదత్తుణ్ణి కలిశాడు. హరిదత్తుడు, అచ్యుతుణ్ణి చూస్తూనే మండిపడి, “అచ్యుతా! నన్నే విమర్శించేటంత గొప్పవాడివైపోయావా? నీ స్థానం సంగతి మరిచి, స్నేహధర్మం పాటించినందుకు, నాకు తగిన పాతం నేర్పావు. మరెన్నడూ నన్ను చూసేందుకు రాకు,” అన్నాడు.

అచ్యుతుడు, ధనదీపుడి వద్దకు వెళ్ళి జరిగింది చెప్పి, ఆయన కుమార్తెను వివాహమాడాడు.

బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి, “రాజా, అచ్యుతుడు అతిచిన్న ఊద్యోగం చేస్తూ కూడా, తన మిత్రుడైన మహారాజు సహాయం కోరక, మరొకడు ఊద్యోగం సంపాదించేందుకు సహాయపడ్డాడు.

ప్రవేశపెట్టాడు కదా! మరి అందులో జాప్యం జరగడంలేదా? అదెంతవరకు సమంజసం?” అని ప్రశ్నించాడు.

“ఈ విషయంలో హరిదత్తుణ్ణి తప్ప పట్టకతప్పుదు. అయినా, ఆయన తప్పు చేశాడని, మనమెందుకు తప్పు చేయాలి?” అన్నాడు అచ్యుతుడు.

ఆ సమాధానం విన్న ధనదీపుడు నవ్వి, “అచ్యుతా! ఈ విందుకు వచ్చినవారిలో, మహారాజుగారి చారులు కూడా వున్నారు. వాళ్ళు మన మధ్య జరిగిన సంభాషణను, ఆయనకు చేరవేస్తారు. మహారాజును తప్ప పట్టినందుకు, తప్పక మీ ఇద్దరి స్నేహం చెడి తీరుతుంది,” అన్నాడు.

లంచగండితన స్నేహితుడే అయినా, అతణ్ణి మన్నించమని రాజును కోరలేదు. వర్తకుడు శ్రీచందుడు లాభంలో వాటా ఇస్తానన్నా తిరస్కరించాడు. ఇదంతా ఎరిగివుండి రాజు హరిదత్తుడు, అచ్యుతుడు చేసిన విమర్శలోని నిజం గ్రహించకుండా, అతడిపై ఆగ్రహించాడంటే— అందుకు కారణం అహంకారం, మూర్ఖత్వా లేనా లేక మరేదైనా కారణం వున్నదా? ఈ సందేహాలకు సమాధానం తెలిసి కూడా చెప్పకపోయావే, నీ తల పగిలి పోతుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, "చిన్ననాటి గురుకులంలో అచ్యుతుడి సహధ్యాయి అయిన హరిదత్తుడికి, అచ్యుతుడెంతటి ఆత్మాభిమానే, నిజాయితీపరుడో బాగా తెలుసు. అతడు చేస్తున్నది, ఏమాత్రం ఎదుగుబోదుగులు లేని చిన్న ఉద్యోగమే అయినా, తను ఆస్థానంలో మంచి ఉద్యోగం ఇస్తానంటే, అతడు అంగీకరించడన్న భయంతోనే, ఆ సంగతి అచ్యు

తుడితో అనలేదు. పైగా పులి మీద పుట్రలాగా, తనతో అతడికి గల స్నేహాన్ని, ఇతరులు తమ స్వార్థం కోసం ఉపయోగించుకునేందుకు, అతడి మీద నానా వత్తిళ్ళూ తెస్తున్నారు. ఇలాంటి సమయంలో రాజు హరిదత్తుడికి, తన చారుల ద్వారా జమీందారు, అచ్యుతుడితో కట్టిన పందెం గురించి తెలిసింది. తన నుంచి సహాయం కోరే పొరుగువాళ్ళ బలవంతాల నుంచి బయటపడి, జమీందారు కుమార్తెను పెళ్ళాడి, జీవితంలో నుఖపడగలడనే గట్టి నమ్మకంతోనే, ఆయన అచ్యుతుడిపైనే లేని ఆగ్రహం నటించాడు. ఈ అన్ని కారణాలవల్లా, రాజు హరిదత్తుడు అహంకారీ, మూర్ఖుడూ కాక పోగా, గొప్ప వివేకి, స్నేహశీలీ అని తెలుస్తున్నది," అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కలగగానే, బేతాళుడు శపంతో సహాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు. —(కల్పితం)

[ఆధారం: ఎన్. శివనాగేశ్వరరావు రచన]

పుర్రెతోపుట్టిన బుద్ధి

పరమపిననారి జమీందారు పాపారాయుడికి, ఎప్పుడైనా గుడికి వెళితే పూజారికి దక్షిణగా ఏదైనా ఇవ్వడం, దేవుడికి కొబ్బరికాయ వగల గొట్టడం, పాదరక్షల కాపలా కుర్రాడికి ఏదైనా ఇవ్వడం, ఇష్టమొందేది కాదు.

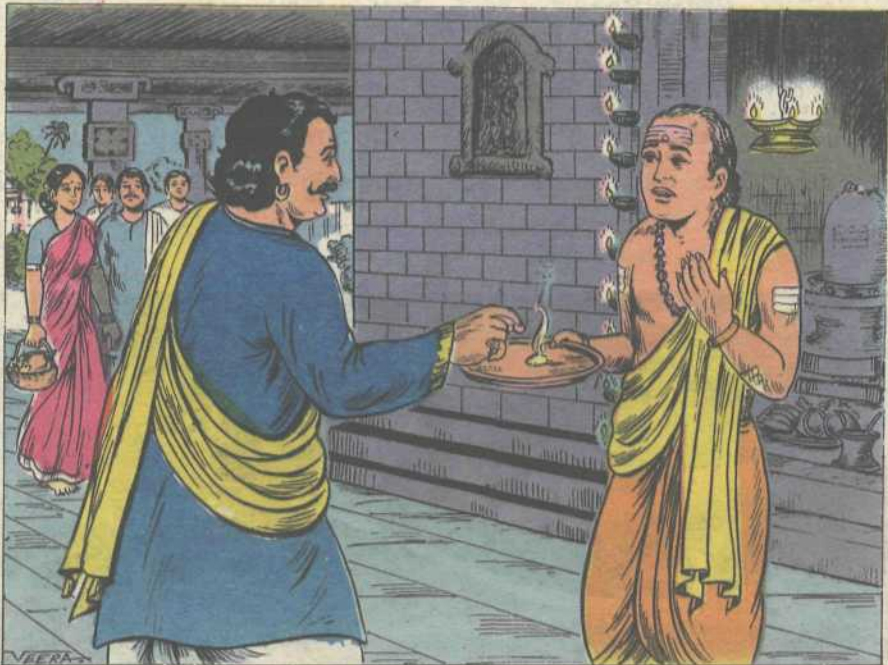
జమీందారు పిననారి తత్వం బాగా ఎరిగిన పూజారి గురులింగయ్య, ఆయనను నోరెత్తి ఏమీ అడిగేవాడు కాదు.

ఒక మహాశివరాత్రి పర్వదినాన, జమీందారు పాపారాయుడు మొదటి వ్యక్తిగా గుడికి రావడమే కాక, పూజారి గురులింగయ్యకు, ఒక కానీ దక్షిణగా పళ్ళెంలో వేశాడు.

అంత చిన్న బోణీతో మనసు బాధపడ్డ పూజారి గురులింగయ్య, జమీందారుతో, “తమ పంటి గొప్పవారినుంచి కానీ దక్షిణగా స్వీకరించడం, నాకెంతో అవమానంగా వుంది! దయచేసి మరొక కానీ దక్షిణగా ఇవ్వండి,” అన్నాడు.

ఆ మాటలతో ఒళ్ళు మండిన పాపారాయుడు, “ఇంకొక కానీ ఇచ్చి, మళ్ళీ రెండోసారి మిమ్మల్ని అవమానించడం, నాకూ ఇష్టం లేదు!” అంటూ ఇచ్చిన కానీ తీసుకుని గుడి బయటికి నడిచాడు.

—ఎం. డి. సౌజన్య

మన దేవుళ్ళు:

మహాకాళి

సృష్టి స్థితి లయాలకు మూలకారణమైన దివ్యశక్తిని మన ప్రాచీన ఋషులు భిన్న రూపాలలో సందర్శించారు. నిర్మల ప్రశాంతవదనంతో మంచిని రక్షించే దివ్యమాత—చెడునూ, దుర్మార్గాన్నీ భీకర రూపంతో నిర్మూలిస్తుంది. ప్రపంచ సృష్టి మాత్రమేకాదు; విలయం కూడా దివ్యశక్తి సంకల్పానుసారమే జరుగుతుందని మన పూర్వులు విశ్వసించారు. సంహారశక్తికి రూపకల్పనే మహాకాళి!

మహాకాళి నల్లటి రంగుతో, పులిచర్మం ధరించి, మెడలో కపాలమాల, నాలుగు చేతులలో మారణాయుధాలతో అతి భీకరంగా కనిపిస్తుంది. అయితే, భక్తి శ్రద్ధలతో, అచంచల విశ్వాసంతో కొలిచే వారిని, ఆ రూపంలోనూ అమ్మలా అదరించి విజయాలను ప్రసాదిస్తుందని భక్తులు విశ్వసిస్తారు!

లోక కంటకులను సంహరించడానికి, మహాకాళి అవతరించిన శుభ సందర్భాన్ని పురస్కరించుకుని భక్తులు విజయదశమి వేడుకలను దేశమంతటా ఘనంగా జరుపుకుంటారు!

పదమూడోయేట పట్టభద్రుడు!

బొలమురళీకృష్ణ అంటే అనే ఒక భారతీయ విద్యార్థి, సరికొత్త రికార్డును సృష్టించి, అమెరికాలో నూతన చరిత్రను సృష్టించాడు. అపూర్వమయిన తెలివితేటలు ప్రదర్శించిన ఆ కుర్రవాడికి న్యూయార్క్ విశ్వవిద్యాలయం జీవశాస్త్రంలో డిగ్రీ ప్రదానం చేసింది. ఆ కుర్రవాడి వయసు పదమూడేళ్ళే! నూట అరవై సంవత్సరాల చరిత్రగల న్యూయార్క్ విశ్వవిద్యాలయంలో పట్టభద్రుడయిన అతి పిన్న వయస్కుడు బాలమురళీకృష్ణ అంటే!

మే నెలలో జరిగిన స్నాతకోత్సవంలో దాదాపు పదివేలమంది డిగ్రీలు పుచ్చుకున్నారు. అప్పుడు బాలమురళీకృష్ణ అంటే డిగ్రీ ఇవ్వడంతో పాటు, అతన్ని 'సిల్వర్ టార్చ్'తో ప్రత్యేకంగా గౌరవించారు.

'బాల' తల్లిదండ్రులు ఇరువురూ మన దేశంలోనే ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేస్తున్నారు. పువ్వు పుట్టగానే పరిమళించినట్టు, బాలమురళి నాలుగేళ్ళ ప్రాయంలోనే 'కాల్ కులస్' ప్రాథమిక సూత్రాలను

నిర్దుష్టంగా నేర్చుకున్నాడు. పిల్లవాడి తెలివి తేటలను గమనించిన తల్లిదండ్రులు అప్పటినుంచే ప్రోత్సహిస్తూ వచ్చారు.

బాలమురళి, తన పదకొండవయేట తనకన్నా ఆరేళ్ళు పెద్దవాడైన అన్నయ్య, జయకృష్ణ అంటితో కలిసి, 'ఎయిడ్స్' మీద ఒక పుస్తకం ప్రచురించి మరొక రికార్డు సృష్టించాడు. అప్పుడే అతడు న్యూయార్క్ విశ్వవిద్యాలయంలో ప్రవేశం కోసం దరఖాస్తు పంపాడు.

ప్రస్తుతం ఇజ్రాయేల్ కు చెందిన ఒక యువకుడు, పద్దెనిమిదవయేట డాక్టర్ డిగ్రీ పూర్తిచేసి, ప్రపంచంలో కెల్లా అతి పిన్న వయసు డాక్టర్ గా వుంటున్నాడు. కాబట్టి పద్దెనిమిదేళ్ళకు ముందే డాక్టర్ డిగ్రీ సంపాదించి ఆ రికార్డును అధిగమించాలన్న లక్ష్యంతో బాలమురళీకృష్ణ అంటే కృషిచేస్తున్నాడు.

కాలానికి ఎదురీదుతూన్న ఈ బాల మేధావి ఉన్నత లక్ష్యం నెరవేరాలని ఆశిద్దాం!

మీకు తెలుసా?

1. సున్నాను కనుగొన్న ప్రాచీన భారతీయ గణిత శాస్త్రవేత్త ఎవరు?
2. 'నీటి గుర్రం' గుర్రంకాదు. ఏమిటది?
3. టోక్యో నగరం మొదటి పేరేమిటి?
4. క్రీ. శ 312వ సం॥లో కాన్స్టాన్టీన్ చక్రవర్తి ప్రవేశపెట్టిన రోమను నాణెం 14 శతాబ్దంపాటు చెలామణిలో ఉన్నది. ఆ నాణెం ఏది?
5. ప్రపంచంలోతెల్లా అతి పెద్ద గ్రంథాలయం ఏది?
6. యూరపులో జన్మించి, అసియాలో మరణించి, ఆఫ్రికాలో సమాధి చేయబడిన రాజు ఎవరు?
7. షేక్స్పియర్ నాటకాలలోతెల్లా చాలా పెద్దది ఏది?
8. జాతీయపతాకంలోనే తన దేశ చిత్రపటం కలిగిన దేశం ఏది?
9. ఎవరెస్టు శిఖరాన్ని అధిరోహించినప్పుడు, ఎడ్మండ్ హిల్లరీ, టెన్సింగ్ నాగే అక్కడ నాలుగు జెండాలను నాటారు. జెండాలు ఏవి?
10. హెస్సె ఆర్చర్ కనిపెట్టిన యంత్రాన్ని తపాలా విళ్ళుం తయారుచేసే అచ్చు యంత్రాలలో ఉపయోగిస్తారు. దాని పేరేమిటి?
11. గెరీలియో మొట్టమొదట కనుగొన్న విజ్ఞాన సిద్ధాంతం ఏది?
12. కేంబ్రిడ్జి విశ్వవిద్యాలయంలో పట్టభద్రుడవడానికి చార్లెస్ డార్విన్ చదువుకున్న పాఠ్యాంశం ఏది?
13. భారతదేశాన్ని పర్యటించిన మొట్టమొదటి అమెరికా అధ్యక్షుడెవరు?
14. భూమి సూర్యుణ్ణి ఒకసారి చుట్టరావడానికి ఎంతకాలం పడుతుంది?
15. ఎవరెస్టు శిఖరంలో ఎక్కువరాగం ఉన్న శిల ఏది?

సమాధానాలు

1. ఆంధ్రప్రదేశ్.
2. గుంటూరు జిల్లాలోని కొత్తపల్లి గ్రామం.
3. పాత.
4. పాత.
5. పాత.
6. పాత.
7. పాత.
8. పాత.
9. పాత.
10. పాత.
11. పాత.
12. పాత.
13. పాత.
14. పాత.
15. పాత.

లండన్ జంతు ప్రదర్శనశాల విజ్ఞప్తి!

ప్రపంచంలోకెల్లా అతి పురాతనమైనది లండన్ లోని జంతు ప్రదర్శనశాల. 180 సంవత్సరాలుగా నడుస్తూన్న ఈ లండన్ జా గత రెండేళ్ళుగా ఇబ్బందులకు లోనవుతున్నది. ఈ జా కొనసాగారంటే 40 మిలియన్ పౌండ్లు కావలసివుంటుందని దాని నిర్వాహకులు భావిస్తున్నారు. కాని, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అందుకు సుముఖత చూపడంలేదు. అందుచేత, జా నిర్వాహకులు — ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వున్న అభిమానులకు, ముఖ్యంగా ధనాన్ని

భాష పూర్తిగా నశించిపోయే స్థితిలో ఉన్నది. ఎందుకంటే, ఆ భాషను ప్రస్తుతం — సిరియాలోని డెమాస్కస్ కు ఉత్తరంగా వున్న మౌలాలా పట్టణ పరిసర ప్రాంతాలలో నివసిస్తూన్న కొన్ని పేల మంది మాత్రమే మాట్లాడుతున్నారు. దానికి లిపి లేదు. కాబట్టి రాయడం, చదవడం సాధ్యంకాదు. సిరియాలో సిరియక్, హిబ్రూ భాషలతో పాటు అరబిక్ అధికార భాషగా ఉన్నది. అరామిక్ భాషను మౌఖికంగా బోధించడంవల్ల, అది కొనసాగుతున్నది.

‘గోల్ఫ్’ ఆటకు బహుమతులు జంతువులు! బ్రిటిష్ మలేసియాలో జరిగిన ‘గోల్ఫ్’ పోటీలలో విజేతలకు బహుమతులుగా ధనంగాని, బ్రోపిలుగాని ఇవ్వలేదు. ఆ పోటీలలో ఛాంపియన్ కు ఒక ఆవునూ; రెండవ, మూడవ బహుమతులుగా గొర్రెలనూ, నాలగవ, ఐదవ స్థానాలలో వచ్చినవారికి జత కుందేళ్ళనూ,

చందమామ కబుర్లు

పొడుపు చేసుకున్న పిల్లలకు, విరాళాలు పంపమని విజ్ఞప్తి చేశారు. లేకుంటే, ఇక్కడి జంతువులను వేర్వేరు స్థలాలకు తరలించవలసిన నిర్బంధం ఏర్పడుతుందని ప్రకటించారు.

‘ప్రభువు’ భాష!

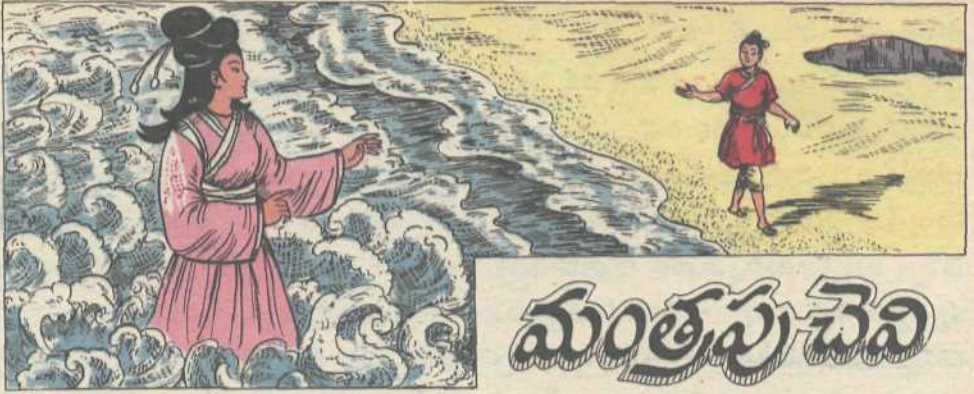
బైబిల్ లోని ఏనుకీస్తు మాత్రమే ప్రపంచ భాష అన్నిటిలోకీ అనువదించారు. ఏను ప్రభువు అరామిక్ భాషలో తన సిద్ధాంతాలను బోధించాడు. ఇప్పుడు అరామిక్

బహుమతులుగా ఇచ్చారు. ‘హోల్ - ఇన్ - ఒన్’ సాధించిన క్రీడాకారుడికి ఒక గుర్రంతోపాటు నాలుగు చక్రాలబండిని బహుమతిగా నిర్ణయించారు. కాని, దానిని ఎవరూ గెలుచుకోలేదు. ‘గోల్ఫ్’ క్రీడాకారులలో వ్యవసాయంవల్ల, జంతువులవల్ల ఆసక్తి కలిగించడానికి ఈ వింత బహుమతులను ప్రవేశపెట్టినట్లు, వ్యవసాయ మంత్రి తెలియజేశారు.

మంత్రపుచేవి

జిపాను దేశంలో ఒక యువకుడుండేవాడు. అతను ఒకనాడు సముద్ర తీరాన నడుస్తూ ఉండగా ఇనుకలో ఒక మడుగులో ఒక చేప తన్నుకుంటూ ఉండటం కనపడింది. అది సముద్రపు పొటులో ఒడ్డుకు కొట్టుకు వచ్చి ఆ మడుగులో చిక్కుకుని, తిరిగి సముద్రంలోకి వెళ్ళలేకపోయింది.

యువకుడా చేపను చూసి జాలిపడి, దాన్ని ఎత్తుకుపోయి సముద్ర జలంలో వదిలేసి, ఒక ప్రాణికి సహాయపడ్డాను గదా అన్న సంతోషంతో వెళ్ళిపోతూండగా వెనక నుంచి ఎవరో, "కొంచెం ఆగు!" అని కేక పెట్టారు.

అతను వెనక్కు తిరిగి చూసే సరికి ఎవరో స్త్రీ కనిపించింది. అత నామె నెన్నడూ చూసి ఉండని కారణం చేత ఆమె పిలుస్తున్నది తనను కాదనుకుని అతను మళ్ళీ తన దారి పట్టాడు.

"నిన్నే! కొంచెం ఆగు!" అని ఆ స్త్రీ మళ్ళీ పిలిచింది.

అతను ఆశ్చర్యపడుతూ ఆగి ఆమె వద్దకు తిరిగి వెళ్ళాడు.

"సముద్ర రాజు నన్ను పంపాడు. ఆయన ఏకైక పుత్రిక ప్రాణాలను నీవు కాపాడావు. మా దేశానికి నిన్ను వెంట బెట్టుకుపోవటానికి నన్ను పంపారు దయ చేసి నా వెంట రా," అన్న దామె.

"నాకు ఈదటం రాదు. సముద్ర రాజ్యానికెలా రాగలను?" అన్నాడు యువకుడు.

"ఆ భయం నీకు వద్దు. నేను వాస్తవంగా చేపనే. నా వీపు మీద ఎక్కావంటే నిన్నక్కడికి ఏ ప్రమాదం జరక్కుండా తీసుకుపోతాను," అన్న దామె.

ఇద్దరూ కలిసి మోకాలు లోతు నీటిలోకి వెళ్ళాక, ఆ అడమనిషి పెద్ద చేపగా మారి

పోయింది. యువకు డామె వీపు పైన ఎక్కాడు. సముద్ర రాజుండే చోటికి వెళ్ళే దారిలో ఆ చేప యువకుడితో, "సముద్ర రాజు నిన్నేదైనా పరం కోరమంటే మంత్రపు చెవి తప్ప మరేమీ అక్కర్లేదని చెప్పి. తన కూతురి ప్రాణం కాపాడావన్న కృతజ్ఞత కొద్దీ దాన్ని ఆయన నీ కిస్తాడు. దాన్ని చెవిలో పెట్టుకుని అలకిస్తే అన్ని ప్రాణుల భాషలూ నీకు బాగా అర్థమవుతాయి," అన్నది.

సముద్ర రాజు యువకుడికి గొప్పగా అతిథ్యం జరిపాడు. నృత్య గానాలు జరిగాయి. యువకుడు సముద్రరాజు అతిథిగా కొన్నాళ్ళుండి, ఇంక తన ఇంటికి వెళ్ళి పోతా నన్నాడు. అప్పుడు సముద్ర రాజు,

"మా లోకం నుంచి నీ కిష్టమైనది కోరు, బహుమానంగా ఇస్తాను," అన్నాడు.

"నాకు మంత్రపుచెవి తప్ప మరేమీ వద్దు," అన్నాడు యువకుడు.

"సముద్రంలో అలాటిది ఒకే ఒకటి ఉన్నది. అయినప్పటికీ, నీవు కోరావు గనక దాన్ని నీ కిస్తాను," అంటూ ఒక గూట్లో వున్న మంత్రపు చెవిని యువకుడి కిచ్చేశాడు. అతన్ని సముద్ర రాజ్యానికి తెచ్చిన చేపే అతన్ని ఒడ్డుకు చేర్చి పోయింది.

యువకుడు సముద్రం ఒడ్డున ఒంటరిగా కూర్చుని ఉండగా కొన్ని పిచ్చుకలు కిచకిచ లాడుతుండటం అతనికి వినపడింది. అవి ఏమంటున్నాయో తెలుసుకోవాలని కుతూహలం కలిగి, బుల్లి శంఖం లాగా ఉన్న

మంత్రపు చెవిని తన చెవిలో పెట్టు కున్నాడు. వెంటనే అతనికి పిచ్చుక లంటున్నది అర్థమయింది.

"మనుషులు మహా తెలివిగల వాళ్ళు మనుకుంటారు. కాని వాళ్ళ కేమీ తెలీదు. ఈ పక్కనే ఉన్న వాగు మధ్యలో జనం కాలు వేసి దాటి పోయే రాయి అచ్చమైన బంగారం. ఆ సంగతి ఒక్కడికి తెలీదు," అంటూ పిచ్చుకలు తమలో తాము నవ్వు కుంటున్నాయి.

ఈ సంగతి విని యువకుడికి మితి లేని ఆశ్చర్యం కలిగింది. అతను వాగు వద్దకు వెళ్ళి, దాని మధ్యలో ఉన్న రాతిని ఎత్తి, దాని పైన పేరుకుని ఉన్న పాచిని కడిగే సరికి తళతళా మెరుస్తూ

బంగారం బయట పడింది. పిచ్చుకలు అన్న మాటలో ఆసత్యం ఏమీ లేదు.

యువకుడా బంగారాన్ని బేబులో పెట్టు కుని, తన అచ్చప్రానికి ఆశ్చర్యపడుతూ ఇంటికి పోతూండగా రెండు కాకులు, "కా, కా," అని అరవటం వినిపించింది. అతను మంత్రపు చెవిని తీసి తిరిగి తన చెవిలో పెట్టు కుని కాకులు చేస్తున్న సంభాషణ విన్నాడు.

"మనుషులు వట్టి మూర్ఖులు. ఎక్క డెక్కడి వైద్యులనూ పిలిపించారు, కాని ఒక్కడు కూడా జమీందారుగారి పిల్లకు నయం చెయ్యలేకపోయారు. ఎలా నయం చేస్తారా? అది మందులతోనూ మాకుల తోనూ నయమయ్యే వ్యాధి అయితేగద ?

జమీందారుగారి ఇల్లు తిరగ వేసేటప్పుడు, గడ్డితో బాటు ప్రమాదవశాన ఒక పాము కూడా కట్టులో చిక్కుకుపోయింది. అది తిండికి మాడి కృశించి పోతున్నది. దాన్ని ఎవరైనా విడిపించి ఆహారం పెడితేనేగాని జమీందారుగారి కూతురు వ్యాధి నుంచి కోలుకోదు," అంటూ కాకులు తమలో తాము మాట్లాడుకున్నాయి.

ఈ మాటలు తన చెవిన పడటం మేలయిందనుకుని యువకుడు తిన్నగా జమీందారింటికి వెళ్ళాడు.

"నా కుమార్తెకు చికిత్స చేసి, వ్యాధి నయం చేసిన వారికి కోరినది ఇవ్వ బడును," అని ఇంటిబయట రాసి ఉన్నది.

యువకుడు లోపల ప్రవేశించి, "జబ్బుగా ఉన్న అమ్మాయికి చికిత్స చేస్తాను," అన్నాడు.

అక్కడ చేరి ఉన్న వైద్యులంతా విరగ బడి నవ్వి, "మనందరికీ అంతుచిక్కని వ్యాధిని ఈ మడ్డి వెధవ నయం చేస్తాట్ట!" అని యద్దేవా చేశారు. కాని జమీందారు

మాత్రం ఎవరు వైద్యం చేస్తామన్నా చేయించటానికి నిర్ధంగానే ఉన్నాడు.

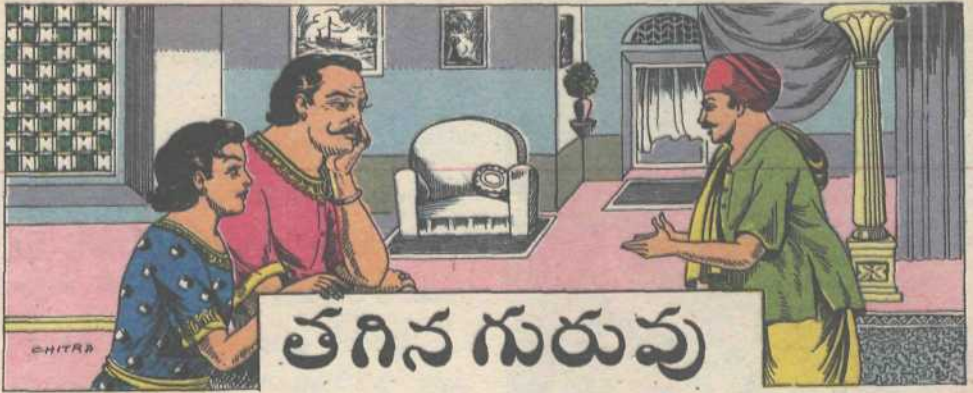
యువకుడు లోపలికి వెళ్ళి రోగిని చూసి, "ఇది రోగం కాదు, శాపం. జీవ హింస జరిగింది. ఇంటి కప్పులో పాము బంధించబడి ఉన్నది," అన్నాడు.

జమీందారు తన నౌకర్లను పిలిపించి కప్పు విప్పించాడు. పాము ఒక కట్టలో కనిపించింది. అది తిండికి మాడి కొన ప్రాణంతో ఉన్నది. దాన్ని కట్ట నుంచి ఊడదీసి తెచ్చి పాలు పోశారు. అది పాలు తాగి బలం వచ్చి ఒక అడుగు పాకేసరికి, మంచంలో జమీందారు కూతురు లేచి కూర్చున్నది; పాము రెండడుగుల దూరం పాకే సరికి పిల్ల లేచి నిలబడింది. పాము తన దారిన ఎటో వెళ్ళి పోయింది. దానితోనే జమీందారు కూతురి వ్యాధి కూడా పోయింది.

తన కూతురికి చికిత్స చేసినందుకు బహుమానంగా జమీందారు యువకుడికి ఆ పిల్లనే ఇచ్చి పెళ్ళి చేశాడు.

తగిన గురువు

పూర్వం భార్గవుడనే గ్రామాధికారికి లేక లేక పుట్టిన ఒకే ఒక కొడుకు దీపకుడు. కొడుక్కి మంచి విద్యాబుద్ధులు చెప్పించి ప్రవీణుడుగా చేయాలని తండ్రి కోరిక. సమర్థుడైన గురువు ఎక్కడ దొరుకుతాడా అని ఆలోచనలో పడ్డాడు భార్గవుడు.

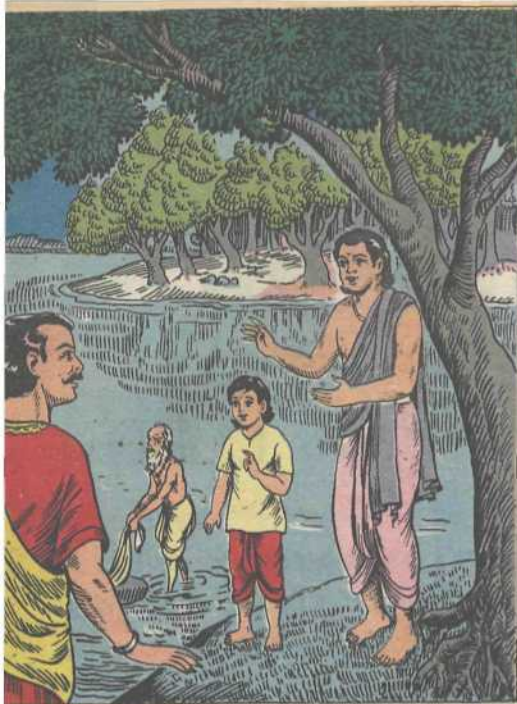
దీపకుడు చాలా చురుకైనవాడు, తెలివైనవాడు. ఏ విషయమైనా ఒక్కసారి వింటే పట్టుకుంటాడు. వయసుకు మించిన ప్రశ్నలు ఎన్నో వేస్తూంటాడు. వాటికి జవాబు చెప్పాలంటే తండ్రికి చేతకాదు, మరెవరికీ సాధ్యం కాదు. ఇంత గ్రహణ శక్తి గల బాలుడికి విద్య చెప్పే గురువు సామాన్యుడైతే లాభం లేదు. కనుకనే భార్గవుడు కష్టపడి తగిన గురువు కోసం వెతకవలసి వచ్చింది. తన గ్రామంలోనే ఒక గురుకులం వుంది. కాని అది పసివాడి బుద్ధిబలం వృద్ధి చేయగలది కాదు.

అక్కడికి రెండామడల దూరంలో శిలా పీఠమనే ఊరిలో కర్మతీయుడనే వృద్ధుడి గురుకులముంది. ఆయన శిష్యులందరూ ప్రతిభావంతులై పేరు పొందుతున్నారని చాలామంది చెప్పారు. కాని భార్గవుడికి సందేహం పట్టుకుంది.

అంత గొప్ప గురువైతే గ్రామంలో ఎందుకు పడివుంటాడు? అటువంటివాడి పోషణకు గ్రామస్థులంతా పోగుచేసి ఏపాటి ఇవ్వగలరు? గొప్పవాడే అయితే బస్తీ చేరుకుని బోలెడంత సంపాదించడా? పోనీ, నగరానికి తీసుకుపోయి అక్కడి గురుకులంలో పెల్లవాడిని వదులుదామంటే, ఎడబాటుకు సహించడం కష్టమనుకున్నాడు భార్గవుడు.

ఏమైనా కానీ, ఇంతమంది చెప్పే విషయాన్ని నిర్లక్ష్యం చేసి ఊరుకోవటం భావ్యం కాదు. ఒకసారి చూసి వస్తే

కనిపించిన కర్మతీయుడికి భార్గవుడు నమస్కరించాడు.

క్షేమాదికాలైనతరువాత, "గురుత్తమా! ముఖ్యమైన రెండు రంగుల్లోనూ మీకు రెండోదే చాలా ముఖ్యమా?" అని అడిగాడు భార్గవుడు.

"రెండూ చాలా ముఖ్యమే. ఇది లేక పోతే అది లేదు, అది లేకపోతే ఇది లేదు," అంటూ గురువు జవాబు చెప్పాడు.

పక్కనే వున్న గురువుగారి మనవణ్ణి చూసి భార్గవుడు, "అబ్బాయీ! మా మాటలు నీకు అర్థమైనాయా?" అన్నాడు.

అందుకా పిల్లవాడు, "అర్థం కాకేం? 'పగటికన్నా రాత్రే మీకు చాలా ముఖ్యమా?' అని మా తాతయ్యను మీరడిగారు. 'రెండూ ముఖ్యమే' నన్నారు తాతయ్య," అని చెప్పాడు.

తరవాత భార్గవుడు, "నిండు పన్నెండూ ఉండగా, మీ వంటి వృద్ధులు ఆరోపంతులో బాధపడటమెందుకు స్వామి?" అని మళ్ళీ ఆయన్ని ప్రశ్నించాడు.

అందుకు కర్మతీయుడు, "నేను పుట్టిన తరవాత, చచ్చి మళ్ళీ పుట్టిన ముప్పయి రెండు సంతతు లింకా బతికే వున్నాయి. అందుకే," అని బదులు చెప్పాడు.

ఈ సంభాషణలో భావ మేమిటని భార్గవు డీసారి గురు పుత్రుణ్ణి అడిగాడు.

పోయేది లేదు కదా అని తలచి, ఒకనాడు భార్గవుడు మంచిది చూసుకుని, కానుకలు చేత పట్టుకుని, కొడుకును వెంట బెట్టుకు బయల్దేరాడు. చీకటిపడే వేళకు ఆ గురు కులం చేరుకున్నాడు. ఆసరికి కర్మ తీయుడు దగ్గరలో చెరువుకు స్నానానికి వెళ్ళి ఉన్నాడు. ఇంట్లో వున్న ఆయన భార్య, బిడ్డలూ అతడు ల్ని చక్కగా ఆదరించారు.

తను కూడా చెరువుకు వెళతానని కుతూహలపడ్డాడు భార్గవుడు. గురువు గారి పెద్ద కొడుకూ, ఆరేళ్ళ మనవడూ ఆయన్ని చెరువుకు తీసుకుపోయారు. వీళ్ళు వెళ్ళేటప్పటికి బట్టలుతుకుతూ

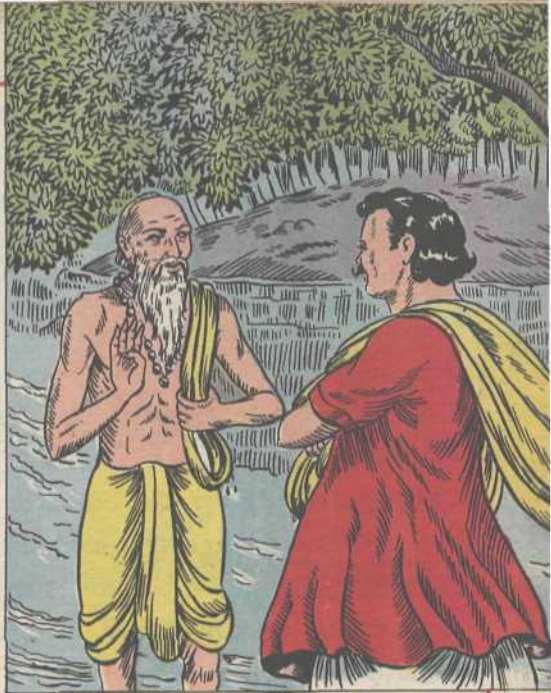
అందుకతడు ఇలా చెప్పాడు: "మీరు మా నాన్నగారిని 'శిశిర రుతువైన ఈ చలిలో' ఎందుకు కష్టపడతారీ వృద్ధాప్యంలో!" అని ప్రశ్న వేశారు. దానికి మా తండ్రి 'నాకు పళ్ళన్నీ దృఢంగా వుండి జీర్ణశక్తికి తోడ్పడుతున్నాయి. కనుకనే ఈ శీతలాన్ని భరించే శక్తి నాకున్నది' అని బదులిచ్చారు," అన్నాడు.

తరవాత భార్గవుడు మళ్ళీ కర్మరీయుణ్ణి ఉద్దేశించి, "అయ్యా, తరుచు ఇళ్ళు కడుతూ, పడగెడుతూండేవాళ్ళు ఎందరున్నారండి?" అని అడిగాడు.

దానికి గురువు, "అటువంటి పని చేసే చేసి, మానుకున్నవాళ్ళు నలుగురు. ఇప్పుడు వాళ్ళ తరపువాళ్ళు ఆ పని చేస్తున్నారు," అంటూ జవాబు చెప్పాడు.

ఈ ప్రశ్నకు కూడా గురువుగారి కొడుకే వివరణ చెప్పాడు: "'మీ ఇంట్లో చిన్న పిల్ల లెంతమంది?' అని ప్రశ్న. అందుకు మా నాన్నగారు, 'నాకు నలుగురు కొడుకులు, చాలామంది మనమలూ,' అని సూచించారు," అన్నాడు.

మళ్ళీ భార్గవుడు, "స్వామీ! మీరు తరుచుగా కాంతికన్యను తెస్తూ వుంటారనుకొంటాను. నా మాట నిజమేనా?" అని అడిగాడు.

ఈ మాటకు గురువు, "లేదు, కాంతికన్యను తెస్తే వస్త్రభూషణ లిచ్చి మళ్ళీ మర్యాదగా సాగనంపాలికద? కనుక మా స్వంత కన్యనే ఎప్పటికీ నమ్ముకుని వుంటాం. అదే మాకు పదివేలు," అని జవాబు చెప్పాడు.

గురు కుమారుడు దీని అర్థం ఇలా చెప్పాడు: "'అప్పుగా తరుచు ధనం తెచ్చుకుంటారా?' అని మీ ప్రశ్న. 'లేదు, స్వంత సంపాదనతోనే కాలక్షేపం చేస్తున్నా' మని మా నాన్నగారి జవాబు."

ఇంతటితో ఊరుకోలేదు, భార్గవుడు. "కల్పవృక్షాన్ని ఆశ్రయించాలి గాని,

కేవలం ఒక చీపురు పుల్లను ఆధారం చేసుకోవటం భావ్యమా?" అని అడిగాడు.

దీనికి సూక్ష్మంగా, "కల్పవృక్షం లేక చీపురుపుల్ల మాత్రం ఎలా వస్తుంది? చీపురుపుల్లలు కూడితేనే పరిశుభ్రత వస్తుంది. పరిశుభ్రతే లక్ష్యప్రదం," అన్నాడు కర్మరీయుడు.

ఈ సమస్యను గురించిన వివరణ ఇలా చెప్పాడు గురువుగారి కొడుకు: "రాజాశ్రయం లేక గ్రామం ఉండదు. నేనే గ్రామాన్ని అలక్ష్యం చేస్తే బాగుచేసే దెవరు? గ్రామస్థులందరూ విద్యావంతులై, ఏకీభావంగా వుంటే గ్రామం అభివృద్ధి పొందుతుంది. గ్రామంలో తెలివిమంతులకు రాజాశ్రయం కలగవచ్చు—అని, మీ ప్రశ్నకు నాన్నగారి జవాబు."

ఇలా సంభాషణ జరుగుతూండగా గురువుగారి మూడేళ్ళ మనవరాలు గబగబ చెరువుకు పరుగెత్తుకు

వచ్చింది. వస్తూనే తాతకు ఊపిరాడకుండా ప్రశ్నల వర్షం కురిపించసాగింది.

ఆ పాపను చూసి ఎంతో ముచ్చటపడిన భార్గవుడు, "అమ్మాయీ, నే నొక చిన్న ప్రశ్న వేస్తా జవాబు చెప్పు మరి, చూదాం," అన్నాడు.

"అడగండి మరి," అంది పిల్ల కళ్ళు తిప్పతూ.

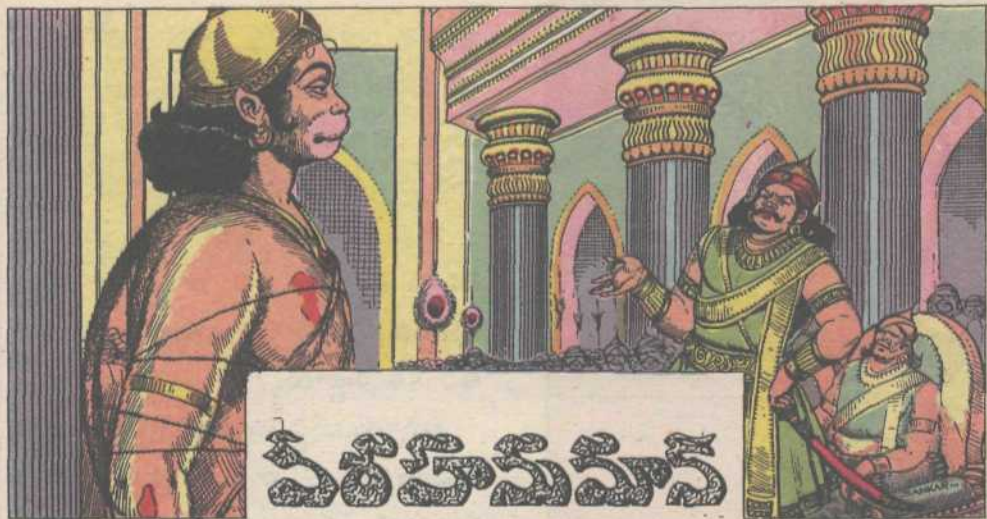
"మౌనంగా వుండాలంటే ఏం చెయ్యాలి?" అని అడిగాడు భార్గవుడు.

తడుముకోకుండా ఒక్క గుక్కలో "అల్లరి చెయ్యాలి," అనేసి, గిరుక్కుమని తిరిగి ఇంటికి పారిపోయింది పిల్ల.

అందరూ నవ్వుకున్నారు. భార్గవుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. మనసులో మరెట్టి సంశయమూ లేకుండా ఆయన తన కొడుకును కర్మరీయుడి గురుకులంలోనే చేర్పించాడు. కాలక్రమాన దీపకుడు గొప్ప విద్వాంసుడై, కులదీపకుడై తండ్రికి మంచి కీర్తి తెచ్చాడు.

పేదలమన

ప్రహస్తుడు హనుమంతుణ్ణి రావణుడు కోరినట్టు అడిగితే, హనుమంతుడు ఇలా సమాధానం చెప్పాడు:

“రాక్షసరాజువైన నిన్ను చూడగోరి అశోకవనం విరిచాను. అది నాకు సుల భంకాలేదు. అప్పుడు బలవంతులైన రాక్షసులు నా మీద యుద్ధానికి వచ్చారు. నేను ఆత్మరక్షణ కోసం వారితో యుద్ధం చెయ్యవలసి వచ్చింది. నన్ను ఏ అస్త్రం గాని, పాశం కాని బంధించలేవని బ్రహ్మ దేవుడి వరం ఉన్నది. నిన్ను చూడటం కోసమే బ్రహ్మస్థానికి కట్టుబడ్డాను. అంతకన్న మరేమీ లేదు. నేను మహా పరాక్రమశాలి అయిన రాముడి దూతను. నీతో నాకొక రాజకార్యం ఉన్నది.

నీ మేలు కోరి చెప్పే నా మాటలు శ్రద్ధగా ఆలకించు.

“సుగ్రీవుడు నీకు తన క్షేమం తెలిపి, నీ క్షేమం అడగమన్నాడు. వారి నీకు తెలుసు. ఆ వారిని రాముడు ఒక్క బాణంతో చంపి, సుగ్రీవుణ్ణి వానర రాజును చేశాడు. సుగ్రీవుడు సీతను వెతికిస్తానని మాట ఇచ్చి, ఆ ప్రకారం అన్ని దిక్కులకూ వానరులను పంపాడు. వారిలో నేను ఒకణ్ణి. నేను వాయుదేవుడి కొడుకును. నా పేరు హనుమంతుడు. నేను నూరు యోజనాల సముద్రాన్ని దాటి సీతను చూడటానికి ఇక్కడికి వచ్చాను. నీ ఆధీనంలో ఉన్న సీతను చూశాను. ధర్మం తెలిసిన నీ వంటివాడు

నేను మనిషిని కాను, రాక్షసుణ్ణి కాను, అందుచేత పక్షపాతం లేకుండా ఉన్న మాట చెబుతున్నాను. నిన్ను రాముడి బారి నుంచి ఎవరూ రక్షించ లేరు."

హనుమంతుడు ఇలా నిర్భయంగా చెప్పిన మాటలు విని రావణుడు కోపోద్రేకంతో, "ఈ హనుమంతుణ్ణి చంపండి!" అని కేక పెట్టాడు.

అప్పుడు బుద్ధిమంతుడైన విభీషణుడు రావణుడితో, "రావణేశ్వరా! హనుమంతుణ్ణి చంపటం రాజధర్మానికి విరుద్ధం; లోకాచారానికి వ్యతిరేకం. కోపం విడిచిపెట్టి దూతకు తగి ఉండే శిక్ష ఏదైనా విధించు," అన్నాడు.

రావణుడి కోపం ఏమాత్రమూ తగ్గలేదు. అతను విభీషణుడితో, "ఈ వానరుడు పాపి. పాపులను చంపటంలో పాపం ఏమీ లేదు," అన్నాడు.

దానికి విభీషణుడు, "ఎలాంటి పరిస్థితిలోనూ దూతను చంపరాదని పెద్దలు చెబుతారు. అయినా, దూతకు తగిన శిక్షలు అనేకం చెప్పబడి ఉన్నాయి. అంగవైకల్యం కలిగించవచ్చు; కొరడాతో కొట్టవచ్చు; తల గొరగవచ్చు; కాల్చి ముద్రవేయవచ్చు. కాని దూతను చంపటమన్నది ఏ శాస్త్రంలోనూ కనబడదు. నీ వంటి ధైర్యశాలి కోపానికి వశుడు కారాదు.

బలాత్కారంగా పరస్త్రిని పట్టి ఉంచరాదు. రామలక్ష్మణుల కోపానికి గురి అయిన నుఖపడగలవాడు మూఁగు లోకాలలోనూ ఉండడు. ఈ మాట సుగ్రీవుడు సీతో చెప్పమన్నాడు. నేను సీతను చూశాను కనక ఇక కర్తవ్యం రాముడి మీద ఉన్నది. అది ఏమిటో నా కైతే తెలియదు. తలచుకుంటే నేనే నీ లంకను ధ్వంసం చెయ్యగలను, కాని రాముడు అందుకు ఒప్పుకోడు. సీతను అపహరించిన వాళ్ళను తానే చంపుతానని వానర, భల్లూక సేనల ముందు అతను ప్రతిజ్ఞ చేసి ఉన్నాడు. సీత నీ పాలిటి మృత్యుదేవత అన్నది గ్రహించి, నీ క్షమం ఆలోచించుకో.

అది అలా ఉంచి, ఇతన్ని చంపటం వల్ల మనకు లాభం ఏమీ ఉండదు. నువ్వు చంపవలసినది ఇతన్ని ఇక్కడికి పంపిన వాళ్ళను. ఇతను చెప్పిన మాటలు ఇతనివి కావు. సముద్రాన్ని దాటగల వాడు ఇతను తప్ప మరొకడు ఉన్నాడని నాకు తోచదు. అందుచేత, ఇతన్ని చంపితే, రామలక్ష్మణులను ఇక్కడికి రప్పించి, నీతో యుద్ధం చేయటానికి తోడ్పడేవాడు మరొకడు ఉండదు. వాళ్ళను పట్టుకున్నట్టయితే నీ కిర్తి హెచ్చుతుంది," అన్నాడు.

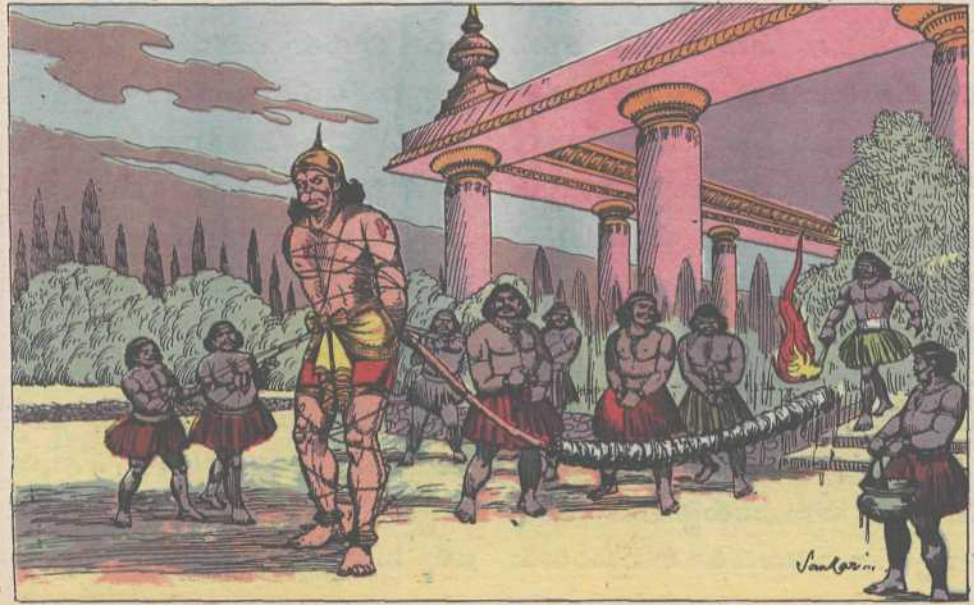
రావణుడు విభీషణుడు చెప్పిన దానికి తృప్తిపడి, అతను చెప్పినట్టు చేయ నిశ్చయించాడు. అతను ఇలా అన్నాడు:

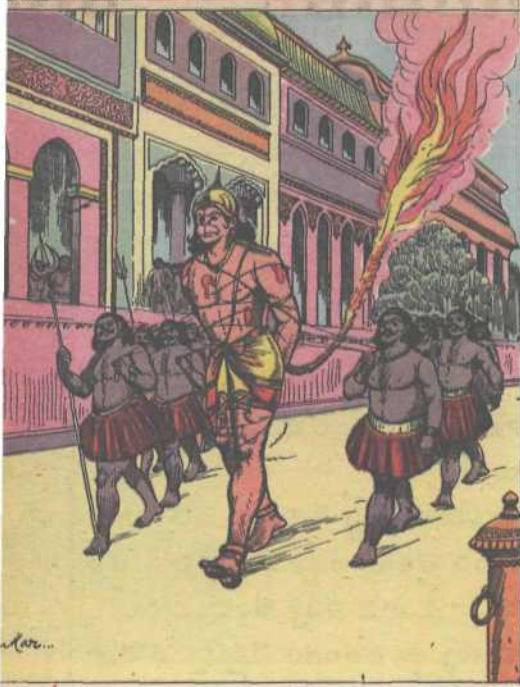
"నువ్వు చెప్పినది నిజం. దూతను చంపటం తప్పే. అందుచేత ఇతనికి మరొక శిక్ష ఇద్దాం! కోతులకు ప్రియమైనది తోక. ఇతన్ని తోక కార్చి వదిలెయ్యండి."

హనుమంతుడి తోకకు నిప్పు అంటించి, అతన్ని నగరమంతటా తిప్పి, కూడలి స్థలాలలో ప్రదర్శించమని ఉత్తరువు అయింది.

రాక్షసులు గుడ్డ పేలికలు తెచ్చి హనుమంతుడి తోకకు చుట్టారు; తరవాత తోక మీద నూనె పోసి నిప్పు అంటించారు.

వాళ్ళు ఈ తతంగం చేస్తున్నంతసేపూ హనుమంతుడి కోపం కార్చి చుట్టూ పెరిగిపోతూ వచ్చింది. చివరకు అతను

లంకలో ఆయుధాలు ఉండే ప్రదేశాలూ, ఇతర రహస్య స్థావరాలూ చక్కగా చూశాడు. వెళ్ళిన చోటనల్లా రాక్షసులు హనుమంతుణ్ణి, "వేగులవాడు" అని చాటారు.

రాక్షసస్త్రీల ద్వారా సీత, హనుమంతుడి తోకకు నిప్పుపెట్టిన వార్త విని, ఎంతో దుఃఖించి, అగ్నిహోత్రుణ్ణి తలుచుకుని, హనుమంతుడికి అపాయం కలగకుండా చూడమని ప్రార్థించింది.

సీత పడే బాధ చూసి సరమ, "అమ్మా, ఆ కోతిని గురించి నువ్వు దిగులుపడకు. అతను మహానుభావుడు. అతను తన వెంట ఉన్న రాక్షసులనందరినీ చావగొట్టి, ఒక ఇంటి మీది నుండి మరొక ఇంటి మీదికి దూకుతూ లంకనంతా తగలబెట్టు తున్నాడు. అదుగో చూడు!" అన్నది.

సరమ చెప్పినది అక్షరాలానిజం. హనుమంతుడు రాక్షసులను శిక్షించ నిశ్చయించుకుని, తన దేహాన్ని అతి చిన్నది చేసి, కట్ల నుంచి బయటపడ్డాడు. అతను తిరిగి దేహాన్ని పెంచి, నగర ద్వారం వద్ద ఉన్న ఇసుప పరిఘ తీసుకుని తన వెంట ఉన్న రాక్షసులందరినీ చంపాడు. అప్పుడతనికి లంకను తగలబెట్టాలన్న ఆలోచన వచ్చింది. అతను కాలుతున్న తోకతో ఇళ్ళ మీదుగా తిరగనారంభించాడు.

మండుతున్న తన తోకతో వాళ్ళను చావబాదాడు.

ఈ లోపుగా హనుమంతుడి తోకను తగలబెట్టుతున్నారన్న వార్త విని లంకలో ఉన్న పిల్లలూ, స్త్రీలూ, ముసలివాళ్ళూ పరమానందంతో చూడటానికి వచ్చారు. అందరు రాక్షసులూ చేరి హనుమంతుణ్ణి మళ్ళీ పట్టుకుని కట్టేసి, తీసుకుపోయారు. తన తోక కాలుతుందన్న భయం లేనందు వల్ల హనుమంతుడు వాళ్ళ వెంట వెళ్ళాడు. అప్పుడు తను చిన్నరూపంలోనే ఉన్నాడు.

రాక్షసులు శంఖాలు ఊదుతూ, భేరీలు మోగిస్తూ, హనుమంతుణ్ణి లంక అంతా తిప్పారు. ఇలా తిరుగుతూ హనుమంతుడు

అతను ముందు ప్రహస్తుడి ఇల్లుకాల్చి, మహాపార్శ్వుడి ఇంటికి వెళ్ళాడు. అందులో చిచ్చుపెట్టి, వరసగా శుకుడూ, వజ్రదంష్టుడూ, సారణుడూ, ఇంద్రజిత్తు, జంబుమాలీ, సుమాలీ మొదలైన రాక్షస ప్రముఖుల ఇళ్ళన్నీ తగలబెట్టాడు. అతను ఒక్క విభీషణుడి ఇంటిని వదిలిపెట్టాడు. రాక్షసుల ఇళ్ళే కాక, వాళ్ళు ఎంతో కాలంగా చేర్చిపెట్టుకున్న సంపదలన్నీ బూడిద అయిపోయాయి. చివరకు అతను రావణుడి ఇల్లు కూడా కాల్చాడు.

అంతవరకూ రావణుడికి భయపడుతూ వచ్చిన అగ్ని, వాయువు ఇప్పుడు విజృంభించినట్టు కనపడ్డారు. ఇళ్ళలోని వెండి బంగారాలు కరిగిపోయాయి. మహాభవనాలు మట్టిలో కూలిపోయాయి. ఈ దహనకాండను ఎలా ఆపాలో రాక్షసులకు తెలియలేదు. అగ్నిహోత్రుడే కోతి రూపంలో వచ్చి ఉంటాడని వాళ్ళకు అనుమానం కలిగింది. చాలామంది రాక్షసులు మంటలకు ఆహుతి అయ్యారు. ఎంతో అందమైన లంకానగరం బీభత్సరూపం ధరించింది. రాక్షసుల అర్తనాదాలు మిన్నుముట్టాయి.

హనుమంతుడి అగ్రహం తీరింది. అతను తృప్తిపడ్డాడు. అతను వచ్చిన పని జయప్రదమయింది. అశోకవనం

ధ్వంసమయింది. అనేకమంది రాక్షసులు చచ్చారు. లంక బూడిద అయింది. అతను వెళ్ళి, తన తోకను సముద్రంలో ముంచి చల్లార్చాడు.

అప్పుడు అతనికి తాను చాలా చెడ్డపని చేశానని పశ్చాత్తాపం కలిగింది. లంక అంతా తగలబడినాక సీత క్షమంగా ఉంటుందా అని అతనికి భయం కలిగింది. ఆవేశం కొద్దీ లంకను తగల బెట్టుతూ తాను సీతను రక్షించాలన్న మాట మరిచాడు. నిజంగా సీతకు అపద జరిగి ఉంటే అతను అక్కడే చచ్చిపోవటానికి నిశ్చయించుకున్నాడు. అయితే, అతనికి ఇంకో ఆలోచన వచ్చింది. తన తోకనే

కాల్చని అగ్నిహోత్రుడు సీతాదేవిని ఎందుకు కాల్చుతాడు? అతను శింశుపా వృక్షం వద్దకుపోయి, దానికింద ఉన్న సీతను చూసి, నమస్కరించి, “అమ్మా, నా అదృష్టం బాగుండి నువ్వు క్షేమంగా ఉన్నావు గద!” అన్నాడు.

సీత అతనితో, “హనుమంతుడా, నీ బలం ఎలాటిదని చెప్పాలి! నువ్వు ఒక్కడివే ఈ రాక్షసులందరినీ చంపి, నన్ను రాముడి దగ్గరికి తీసుకుపోగలవు. కాని రాముడే వచ్చి, శత్రువులను చంపి నన్ను తీసుకుపోవటం ఉచితంగా ఉంటుంది. అందుచేత, నువ్వే రాముణ్ణి అలా చేయమని ప్రేరేపించు,” అన్నది.

“నీకు సందేహం అవసరం లేదు. రాముడు తప్పక వచ్చి నీ దుఃఖం తీర్చు తాడు,” అని సీతకు చెప్పి, ఆమె వద్ద సెలవు పుచ్చుకుని, అరిష్టం అనే పర్వతం ఎక్కి, తిరిగి సముద్రాన్ని దాటటానికి సిద్ధపడి, తన దేహాన్ని పెంచాడు. అతను కాళ్ళతో పర్వతాన్ని తన్ని గాలిలోకి లేచే సరికి, అరిష్టపర్వతం అదిరింది.

అతను మబ్బుల మధ్యగా ఎగురుతూ సముద్రాన్ని దాటి, దూరాన మహేంద్ర పర్వతాన్ని చూస్తూనే గట్టిగా సింహనాదం చేశాడు. హనుమంతుడి కోసం ఆత్రంగా ఎదురుచూస్తున్న అంగదుడు మొదలైన వానరులు ఆ సింహనాదం విన్నారు. వారికి ఎక్కడలేని ఉత్సాహమూ పుట్టు కొచ్చింది.

అప్పుడు జాంబవంతుడు మిగిలిన వానరులతో, “హనుమంతుడు వెళ్ళిన పని జయప్రదం అయింది. లేకపోతే అతను ఇంత గట్టిగా సింహనాదం చెయ్యడు,” అన్నాడు. ఈ మాటకు వానరులు పరమానందం చెంది, హనుమంతుణ్ణి చూడటానికి చెట్లూ, గట్లూ ఎక్కారు; అతను దూరంగా కనపడగానే చెట్లకొమ్మలు ఆడించారు.

త్వరలోనే హనుమంతుడు మహేంద్ర పర్వతం మీద దిగాడు. వానరులందరూ

అతని చుట్టూ మూగారు. వాళ్ళు అతనికి కందమూలఫలాలు తెచ్చి ఇచ్చారు. హనుమంతుడు జాంబవంతుడికి, అంగదుడికి, ఇతర పెద్దలకూ నమస్కారాలు చేశాడు. అతను నేరు తెరుస్తూనే, "చూశాను సీతను!" అని రెండు ముక్కల్లో ముఖ్య విషయం చెప్పాడు. ఆ మాటకు వానరులు అమితంగా సంతోషించారు. కొందరు సింహనాదాలు చేశారు. కొందరు గట్టిగా అరిచారు. కొందరు గర్జించారు. కొందరు మామూలు కోతుల్లాగా కిచకిచలాడారు. కొందరు తమ తోకలను బలంగా నేలకేసి కొట్టారు.

హనుమంతుడు వానరులతో, "సీతను చూశాను," అనేని ఇంకేమీ చెప్పకుండా ఉండిపోయాడు.

అప్పుడు అంగదుడు హనుమంతుడితో, "హనుమంతుడా, నూరు యోజనాల సముద్రాన్ని ఇటు నుంచి అటూ, అటు నుంచి ఇటూ దాటిన నీ బలపరాక్రమాలు మరొకరికి సాధ్యం కావు. నీ కుగల

రాజభక్తి కూడా అసాధారణమైనది. మా అందరి ఆదృష్టం కొద్దీ నువ్వు రాముడి భార్య అయిన సీతాదేవిని చూశావు. ఇంక రాముడికి సీతా విరహం ఉండదు," అన్నాడు.

మధ్య హనుమంతుడూ, అంగదుడూ, జాంబవంతుడూ మహేంద్ర పర్వతం మీద కూర్చుంటే మిగిలిన వానరులందరూ చుట్టూ ఉన్న శిలల మీద కూర్చున్నారు. లంకలో జరిగినదంతా హనుమంతుడి నోట వివాలని వారికి కుతూహలంగా ఉన్నది.

జాంబవంతుడు హనుమంతుడితో, "నాయనా, నువ్వు సీతాదేవిని ఎలా చూశావు? ఆవిడ ఎలా ఉన్నది? రావణుడు ఆమెను ఎలా చూస్తున్నాడు? అంతా విన్న తరువాత మనం కర్తవ్యం ఆలోచించుదాం. ఉన్నదంతా నువ్వు దాచకుండా చెబితే, రాముడితో మనం ఏ సంగతి చెప్పవచ్చునో, ఏది దాచాలో చూసుకోవచ్చు," అన్నాడు.

ఉపకారికి అపకారం

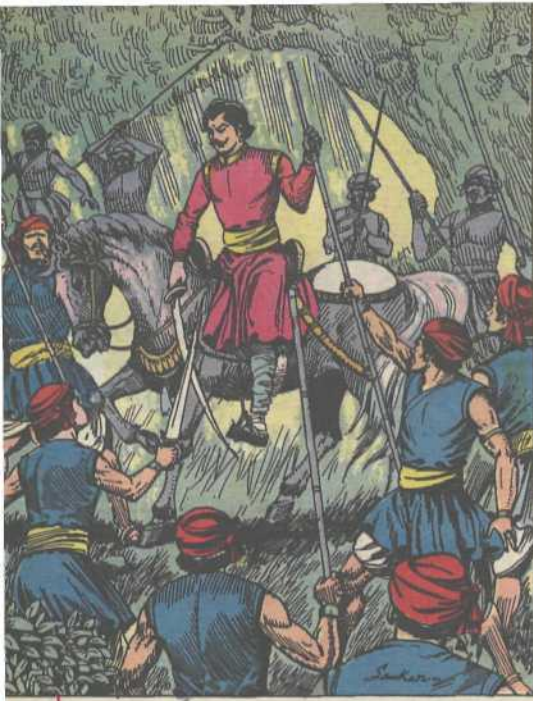
ఒకానొకప్పుడు కూనవరం అనే గ్రామంలో సీనయ్య అనే వాడుండేవాడు. వాడికి సొంతఇల్లులేదు; కుంటపొలం కూడా లేదు. ఎవరిదో నాలుగేకరాల పొలం కొలు చేసుకుని రోజులు గడుపుతున్నాడు. సీనయ్యకూ, వాడి భార్య సీనమ్మకూ అప్పుచేసి పప్పు కూడు తినే అలవాటు ఉన్నది. అందువల్ల సీనయ్యకు గ్రామంనిండా అప్పులే!

ఒక రోజున సీనమ్మ భర్తతో, "రక్కాడితే కానీ డొక్కాడకుండా, ఈ ఊళ్ళో ఎన్నాళ్ళుంటాం? ఈ ఊరు మనకు అచ్చి రాలేదు. నగరంలో మా అన్నయ్య వున్నాడు. ఒక వంద వరహాలు తీసుకుని వాడి వద్దకు వెళితే, ఆ డబ్బు అధికారులకు లంచంగా ఇచ్చి, నీకేదైనా జీవనోపాధి చూపిస్తాడు. అప్పుడు ఏ బాధా లేకుండా నెలనెలా వచ్చే జీతంతో హాయిగా బతకొచ్చు," అని చెప్పింది.

ఈ ఉపాయం సీనయ్యకు నచ్చింది. అయితే, నగరానికి తీసుకుపోవడానికి, ఇంట్లో చిల్లిగవ్వలేదు. ఎవరినైనా అడుగుదామంటే, ఊరు నిండా అప్పులు. అయినా, వాడు నలుగురికీ నాలుగు మాయమాటలు చెప్పి, నూరువరహాలు అప్పుగా తీసుకుని, అడవిమార్గాన నగరానికి బయల్దేరాడు. కానీ వాడి దురదృష్టం కొద్దీ అడవిమధ్యలో వాణ్ణి దొంగలు పట్టుకుని, దగ్గరున్న నూరువరహాలూ లాక్కుని బందీగా తీసుకుపోయారు. దొంగల నాయకుడు వాడికి రోజూ తనకు మాలీను చేసేపని అప్పగించాడు. ఆ ప్రకారం సీనయ్య రోజూ దొంగల నాయకుడితోపాటే తిరుగుతూ, నాయకుడు విశ్రాంతి తీసుకునే సమయంలో వళ్ళు పడుతూండేవాడు.

అలా నాలుగు మాసాలు గడిచాయి. ఒక రోజున విలువైన దుస్తులు ధరించిన

పెద్దమనిషి ఒకడు గుర్రం మీద వెళ్తుండగా, దొంగలు ఆయనను అటకాయించారు. పెద్దమనిషి కత్తిదూసి వీరోచితంగా వాళ్ళతో పోరాడాడు. కానీ ఒక్కడూ పదిమందితో ఎంతసేపు పోరాడగలడు? బాగా గాయపడి గుర్రం మీద వాలిపోయిన ఆయనను, దొంగలు తమ నాయకుడి వద్దకు తీసుకు వెళ్ళారు.

నాయకుడు పెద్దమనిషి ముఖం చూస్తూనే, తన అనుచరుల మీద పట్టరాని కోపంతో మండిపడి, ఆయనకు శీతలోప చారాలు చేసి స్పృహ తెప్పించి, ఆయన కాళ్ళ మీద పడి తన తప్పు క్షమించమన్నాడు.

ఆ పెద్దమనిషి పేరు జయగుప్తుడు. మంచితనంలో ఆయనకు సాటి లేరని చెప్పకుంటారు. ఒకసారి రాజభటులు తరుముతుండగా, దొంగల నాయకుడు పారిపోయి జయగుప్తుడి ఇంట చేరాడు. బాగా గాయపడిన దొంగల నాయకుణ్ణి జయగుప్తుడు దాచి, రహస్యంగా వైద్యం చేయించాడు. నాయకుడు వెళ్ళేటప్పుడు జీవితంలో మళ్ళీ దొంగతనం చేయనని, జయగుప్తుడికి మాట ఇచ్చాడు.

“నా ప్రాణదాతను నా అనుచరులే గాయపరిచారు. ఉపకారికి అపకారం చేశాను. మిమ్మల్ని క్షమించమని అడిగే అర్హత కూడా నాకు లేదు,” అంటూ బాధ పడ్డాడు దొంగల నాయకుడు.

ఇందుకు జయగుప్తుడు నవ్వి, “నీక్కా వలసింది నేను క్షమించడమే అయితే, అడక్కుండానే నేను నిన్ను క్షమించేశాను. కానీ, నువ్వు మాట ఇచ్చి తప్పడం, నాకెంతో బాధగా వున్నది. దోపిడి దొంగలు తెలిసో తెలియకో, ఉపకారికి కూడా అపకారం చేయగలరని నీకు తెలిసింది కదా? కాబట్టి ఈ క్షణం నుంచీ దొంగ తనాలు మానివేసి గౌరవంగా జీవించు. లేకుంటే ఒక దుర్మార్గుడికి ప్రాణదానం చేసి లోకానికి అపకారం చేశానని నేను బాధపడతాను,” అన్నాడు.

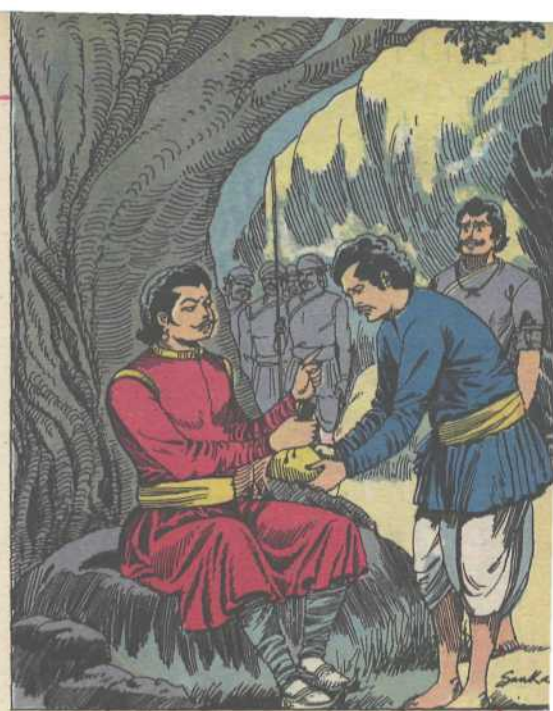
“అయ్యా, ఒకసారి చేసిన తప్పు మళ్ళీ చేయను. ఇన్నాళ్ళూ నేను చేసిన తప్పులకు ప్రాయశ్చిత్తంగా, ఈ అడవిలో ప్రయాణం చేసే యాత్రికులకు, ఇతర దొంగల బాధ లేకుండా రక్షిస్తూంటాను. ఈ అడవిలోనే వ్యవసాయం చేసుకుని జీవిస్తాను,” అన్నాడు దొంగల నాయకుడు.

జయగుప్తుడు, దొంగల నాయకుడిలో, వచ్చిన మార్పుకు ఎంతగానో సంతోషించాడు. అయితే, నాయకుడి పక్కనే వున్న సీనయ్యకు, కలకాలం తాను నాయకుడి సేవకుడిగా మిగిలిపోతానని భయం వేసింది. వాడు ముందుకు వచ్చి జయగుప్తుడికి తనగేడు చెప్పకున్నాడు.

జయగుప్తుడు, దొంగల నాయకుడితో, “వీడు నీకు చేసిన సేవలకుగాను, నాలుగు మాసాలకూ నాలుగువేల వరహాలిచ్చి ఇక్కణ్ణించి పంపించు,” అన్నాడు.

దొంగల నాయకుడు అందుకు సరే నన్నాడు.

అప్పుడు జయగుప్తుడు, సీనయ్యతో, “నిజానికి నేనిప్పుడు కూనవరం బయల్దేరాను. నా ఆరోగ్యానికి పల్లెటూరిగాలి మంచిదని వైద్యుడు చెప్పాడు. కూనవరంలో చెంగయ్య అనే వాడు ఇల్లు, పొలం అమ్ముతున్నాడని తెలిసి పదిహేను వేల వరహాలు తీసుకుని ప్రయాణమైతే

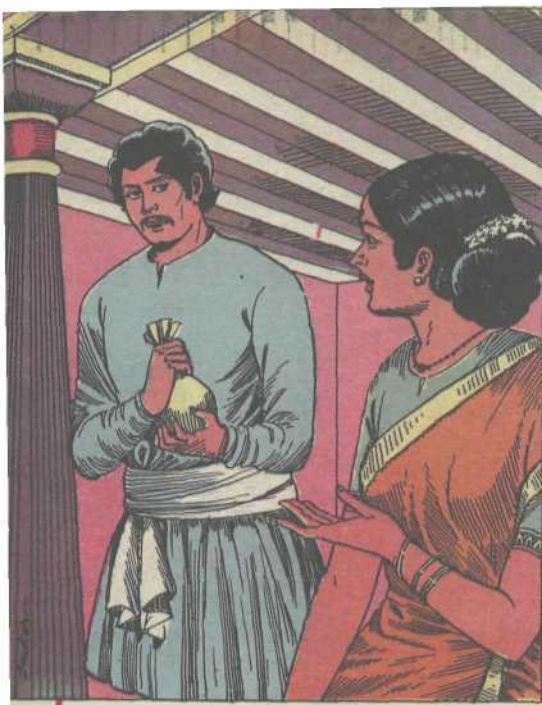

ఇలా జరిగింది. వెంటనే డబ్బందకపోతే చెంగయ్య ఇల్లూ, పొలం వేరెవరికైనా అమ్మేయగలడు. నేనేమో ఈ గాయాలతో కూనవరం రాలేను. నగరానికి వెళ్లి అక్కడ కొన్నాళ్ళున్నాక కూనవరం వస్తాను. ఈలోగా ఈ డబ్బు తీసుకుని వెళ్ళి, నాకు పొలం, ఇల్లూ కొనిపెట్టు,” అన్నాడు.

దొంగల నాయకుడు ఆశ్చర్యంగా, “అయ్యా, మీరు ముక్కు, మొహం తెలియని మనిషిని నమ్మి పదిహేనువేల వరహాలిస్తున్నారు. వాడు మిమ్మల్ని మోసగిస్తే?” అన్నాడు.

ఆ మాటలకు జయగుప్తుడు నవ్వి, “నేను మనిషిలోని మంచితనాన్ని నమ్మిన

వాణ్ణి. సీనయ్య నన్ను మోసగిస్తే, నాకు కలిగే నష్టం పది హేను వేల వరహాలు మాత్రం. అది నా సంపదలో లక్షవంతు కూడా చేయదు కాబట్టి, నేనా నష్టాన్ని సులభంగా భరించగలను. ఉపకారికి ఆపకారం చేసి, అందువల్ల పొందిన లాభాన్ని సీనయ్య భరించగలడో లేడో వాడికే తెలియాలి. పెద్దగా నష్టం లేనంత కాలం మంచి తనాన్ని నమ్మడం, నా పద్ధతి," అన్నాడు.

ఆ తర్వాత జయగుప్తుడు నగరం వెళ్ళాడు. సీనయ్య కూనవరం చేరు కున్నాడు. జరిగింది భర్త నోట విన్నాక సీనమ్మ, "ఆ జయగుప్తుడు వెర్రి బాగుల

వాడిలా వున్నాడు. ఆ చెంగయ్య ఇల్లా, పొలం మా అన్నయ్య పేరు చెప్పి మనమే కొనేసుకుందాం," అన్నది.

ఈ ఉపాయం సీనయ్యకూ నచ్చింది. వాడు ఊళ్ళో రెండువేల వరహాలతో తన అప్పలన్నీ తీర్చేసి, చెంగయ్య అమ్మిన ఇల్లా, పొలం తనే కొనేసుకుని, నలుగురికీ మాత్రం, "ఈ ఇల్లా, పొలం తన కోసం కొనిపెట్టమని మా బావ చెప్పాడు," అని అబద్ధాలాడాడు.

ఆ తర్వాత నెల రోజులకు జయగుప్తుడి మనిషి, నగరం నుంచి సీనయ్య కోసం ఒక ఉత్తరం తెచ్చాడు. తను కూనవరం రావడాని కింకా మాసం గడుపున్నదనీ, ఇల్లా, పొలం కొన్న కబురు తెలియచేయ మనీ—ఆయన ఉత్తరంలో రాశాడు.

సీనయ్య ఆయనకివిధంగా బదులు పంపాడు: "అయ్యా, మీరు లోగడ పంపిన మనిషాకడు, మీకు కూనవరంలో ఇల్లా, పొలం వద్దనీ, డబ్బు తన ద్వారా పంప మనీ చెప్పాడు. ఆ ప్రకారం ఆ ఇల్లా, పొలం నేను వద్దంటే, మా బావ కొనుక్కున్నాడు. డబ్బును నా దగ్గిరే వుంచాను. అయితే మీరు పంపిన మనిషి కారణంగా, అందరికీ నా దగ్గిరే డబ్బున్నట్టు తెలిసిపోయి, అదంతా అప్పలవాళ్ళు పట్టుకుపోయారు. మీకది నెమ్మదిగా తీర్చుకుంటాను."

వారం రోజుల్లో సీనయ్యకు, జయగుప్తుడి నుంచి మరొక ఉత్తరం అందింది. అందులో, “నువ్వు నన్ను మోసగించావు. నీవంటి మోసగాడున్న గ్రామంలో ఆడుగు పెట్టడం ఇష్టం లేక, నేను మరొక గ్రామం వెళుతున్నాను,” అని వున్నది.

ఆ ఉత్తరం చూసి సీనయ్య బాధ పడ్డాడు. అయితే వాడి భార్య సీనమ్మ, “ఎందుకా బాధ? నువ్వు ఆయనను మోసం చెయ్యలేదు. ఆయన డబ్బు నీవద్ద పదిహేనువేల వలహాలుంది. మోసగాడైతే, ఆ డబ్బునలు నాకివ్వలేదంటాడు. నువ్వు దాన్ని బాకికింద తీరుస్తానన్నావు. నీమంచి తనాన్ని అర్థం చేసుకోని, ఆ జయగుప్తుడు మంచివాడు కాదు. అలాంటి వాడి ఉత్తరం చూసి బాధపడకు,” అని చెప్పింది.

సీనయ్యకు భార్య మాటలు తృప్తి కలిగించాయి. ఆ విధంగా రెండు సంవత్సరాలు గడిచిపోయినై. ఆస్తి వున్నా వాడికి ఎందులోనూ కలిసిరావడం లేదు. వానలు లేక పంటలు పండలేదు. తుఫాను వచ్చి ఇల్లు కూలింది. అది బాగు చేయించేందుకు చాలా డబ్బు ఖర్చయింది. ఎప్పటిలాగా వాడు అప్పట్లోనే వుండిపోయాడు.

ఇలా వుండగా, సమీపారణ్యంలో ఒక యోగి నూరువరహాలు తీసుకుని, ఎలాంటి సమస్యకైనా పరిష్కారం చెబుతున్నట్టు

సీనయ్యకు తెలిసింది. తన సమస్యకు వేరేవాళ్ళెవరూ దారి చూపలేరని, వాడు నూరువరహాలు తీసుకుని యోగిని చూడ బోయాడు.

అయితే, దారిలో దొంగ ఒకడు వాణ్ణి ఆటకాయించి, దగ్గిరున్న డబ్బుంతా బయట పెట్టమన్నాడు. ఏం చేయడమా అని సీనయ్య ఆలోచిస్తూండగా, ఎక్కడి నుంచో ఇద్దరు మనుషులు మెరుపుల్లా వచ్చి, ఆ దొంగను పట్టుకుని, “దొంగతనాలు మానమని ఎన్నిసార్లు చెప్పినా, నీకు బుద్ధి రావడం లేదు. ఇక నిన్ను క్షమించం. మా నాయకుడు నీకు తగిన శిక్ష నిర్ణయిస్తాడు,” అంటూ వాణ్ణి లాక్కుపోయారు.

వాళ్ళు గతంలో దొంగలనాయకుడి అనుచరులనీ, జయగుప్తుడి కిచ్చిన మాట మీద నిలబడి, వాళ్ళు అరణ్యంలో యాత్రీకులకు దొంగల భయం లేకుండా చేస్తున్నారనీ అర్థమై, సీనయ్య ఎంతో సంతోషించాడు.

తర్వాత వాడు యోగి దగ్గిరకు పోతే, ఆయన వాడి వంక తీక్షణంగా చూసి, "నువ్వు ఉపకారికి అపకారం చేసిన మహాపాపివి! వెళ్ళి ఆ ఉపకారిని క్షమా భిక్ష వేడుకునేదాకా, నీకు మోక్షం లేదు," అని చెప్పాడు.

చేసేదిలేక సీనయ్య అక్కణ్ణించి నగరం వెళ్ళి, జయగుప్తుణ్ణి కలుసుకుని,

తన తప్పొప్పుకుని క్షమించమని వేడు కున్నాడు.

జయగుప్తుడు చిన్నగా నవ్వి, "పేదరికం ఎన్నే అనర్థాలకు దారి తీస్తుంది. నువ్వు మోసం చేశావన్న కోపంతో, నీకు ఉత్తరం పంపగానే నాకు నీమీద వున్న కోపమంతా పోయింది. అడక్కపోయినా నిన్ను అప్పడే క్షమించేశాను, వెళ్ళు!" అన్నాడు.

సీనయ్య, జయగుప్తుడి మంచితనానికి కృతజ్ఞత చెప్పుకుని, తిరిగి తన గ్రామం కేసి బయల్దేరాడు. అరణ్యంలో అడుగు పెట్టగానే వాడికి, మళ్ళీ ఇంకో అనుమానం కలిగింది. జయగుప్తుడు నిజంగా తనను వినాడో క్షమించివుంటే, తన సమస్య లెందుకు తీరిపోలేదు?

సీనయ్య మరొకసారి యోగి వద్దకు వెళ్ళి, "స్వామీ! తమరు చెప్పింది నిజం కాదు. నేను అడక్కుండానే జయగుప్తుడు నన్నెప్పుడో క్షమించేశానన్నాడు. అయినా, నా సమస్యలన్నీ అలాగే వున్నాయి. అంటే—అందుకు కారణం వేరే ఏదో వున్నదనేగదా?" అని అడిగాడు.

దానికి యోగి, "మంచివాడి క్షమ చెడ్డవాళ్ళ పాపాలను కడుగుతుందను కుంటే, అది చెడ్డవాడి తెలివితక్కువ తనం. ఈ ప్రపంచంలో చెడ్డవాళ్ళ సంఖ్య ఎక్కువ; మంచివాళ్ళ సంఖ్య తక్కువ.

చెడ్డవాడి పాపం మంచివాడి క్షమతో పోతుందని తెలిస్తే, చెడ్డవాడు మంచివాడి మంచి తనాన్ని దుర్వినియోగం చేస్తాడు. ఎందుకంటే, ఎలాంటి తప్పునైనా క్షమించడానికి మంచివాడు సిద్ధంగా వుంటాడు! పశ్చాత్తాపం చెంది పరివర్తన తెచ్చుకోని చెడ్డమనిషిని, మరొక మంచి మనిషి క్షమించవచ్చును కానీ, దేవుడు క్షమించడు. నువ్వు జయగుప్తుడి డబ్బు అపహరించావు. ఆయన కొందామనుకున్న ఇల్లా, పొలం ఆయన క్కాకుండా చేశావు. అందుకు నీలో నిజంగానే పశ్చాత్తాపం కలిగితే ఆ ఇల్లా, పొలం మనస్ఫూర్తిగా ఆయనకిచ్చేసి, కాళ్ళమీద పడి క్షమించమని అడగాలి. నువ్వు నీ సమస్యలు తీరిపోతాయన్న ఆశతో ఆయన వద్దకు వెళ్ళావు తప్ప, నీలో రవ్వంత కూడా పశ్చాత్తాపం లేదు. తన తప్పుకు పశ్చాత్తాప పడి, ఒక దారి దోపిడి దొంగ ఇప్పుడు అడవిలో యాత్రికులను దొంగల బారినుంచి రక్షిస్తూంటే, ఆ దొంగకున్న పాటి నీతి నియమాలు లేని

నీవంటివాణ్ణి, జయగుప్తుడు క్షమించినా, భగవంతుడెలా క్షమిస్తాడనుకున్నావు?" అని అడిగాడు.

ఆప్పటికి సీనయ్యకు తన తప్పు అర్థమయింది. వాడు పశ్చాత్తాపంతో కుమిలిపోతూ జయగుప్తుడి దగ్గరకు వెళితే, వాణ్ణి ఆయన ఓదార్చి, "వెర్రివాడా! నువ్వు నానుంచి అపహరించిన ధనం, నా సంపదలో లక్షవంతు కూడా చెయ్యదు. ఈ సంగతి లోగడ దొంగల నాయకుడి దగ్గర చెప్పాను. అంతేకాక, నీవంటి వాడున్న గ్రామంలో అడుగుపెట్టడంకూడా ఇష్టంలేదన్నాను. ఈ రోజునుంచీ స్వార్థం విడిచిమంచిగా బతుకు. ఆ ఇల్లా, పొలం నువ్వే వుంచుకో," అని చెప్పాడు.

సీనయ్య ఇంటికి తిరిగివెళ్ళి, దుబారా ఖర్చులు తగ్గించి శ్రద్ధగా వ్యవసాయం చేసి, జయగుప్తుడి డబ్బుకు వడ్డీతో సహా బాకీ తీర్చి, మంచి పనులు చేస్తూ మంచి వాడనిపించుకుని, కలకాలం సుఖంగా జీవించాడు.

చెప్పడు మాటలు

మణిపురాన్ని చంద్రవర్మ అనే రాజు పాలించేవాడు. ప్రజలను కన్నబిడ్డల్లా చూసుకోవడంలో, ఆయనకు ఆయనే సాటి. ఎంతటి ధర్మప్రభువో, అంతటి వీరుడు కూడా. అయితే, చంద్రుడికి మచ్చలా చంద్రవర్మలో ఒక లోపం వుండేది. ఆయన చెప్పడుమాటల్ని గుడ్డిగా నమ్మేసేవాడు. పొగడ్తలకు ఇట్టే లొంగి పోయేవాడు.

ఈ బలహీనతని అసరాగా చేసుకుని, కొందరు ఆయనచుట్టూ చేరి, తమకు గిట్టని వారి మీద ఏవేవో పితూరీలు కల్పించి చెప్పసాగారు. రాజు వాటిని గుడ్డిగా నమ్మి ఏమాత్రం ముందువెనుకలు ఆలోచించకుండా, వాళ్ళను కఠినంగా శిక్షించేవాడు. అలా చెప్పడుమాటలకు ఎందరో అమాయకులు బలయ్యారు. దానితో ప్రజల్లో చంద్రవర్మపై గల గౌరవం

తగ్గి, క్రమంగా అసంతృప్తి చోటుచేసుకోసాగింది.

ఒక రోజు, ఆస్థానజ్యోతిష్కుడైన శ్రీనందుడు రాజభవనం పక్కగా వెళ్తూండగా, భుజం మీద పెద్ద పనసపండు నొకదాన్ని పెట్టుకుని ఎదురుగా వస్తున్న ఒక మనిషి కనిపించాడు.

శ్రీనందుడు, అతణ్ణి ఆపి, “ఏమయ్యా, చాలా పెద్ద పనసపండులా వుందే! బాగా పండినట్టుగా కూడా వుంది. ఎవరికోసం తీసుకుపోతున్నావేమిటి?” అని ప్రశ్నించాడు.

శ్రీనందుడెవరో, ఆ మనిషి ఎరగడు. అతడు శ్రీనందుడితో, “బాబూ, ఇది నా తోటలో కాసిన తొలి పండు! రాజు దేవుడితో సమానమంటారు గదా. తొలిపండును ఆయనకే సమర్పించుకుందామని వెళ్తున్నాను,” అన్నాడు.

“అలాగా, మంచిది! అయితే, ఇంతకూ నిన్నెందుకు ఆపానే చెప్పనే లేదు. ఎదురుగా వస్తున్న నీ ముఖంలోకి పరీక్షగా చూశాను. ఈ దేశానికి రాజు కాదగిన లక్షణాలన్నీ నీలో వుష్కలంగా వున్నట్టు గమనించాను. ఏదో ఒకనాడు నువ్వీ దేశానికి రాజువు కాగలవని, నా నమ్మకం. ఆ విషయం చెప్పాలనే, నిన్ను ఆపాను. మరి వస్తా!” అంటూ శ్రీనందుడు ముందుకు నడిచాడు.

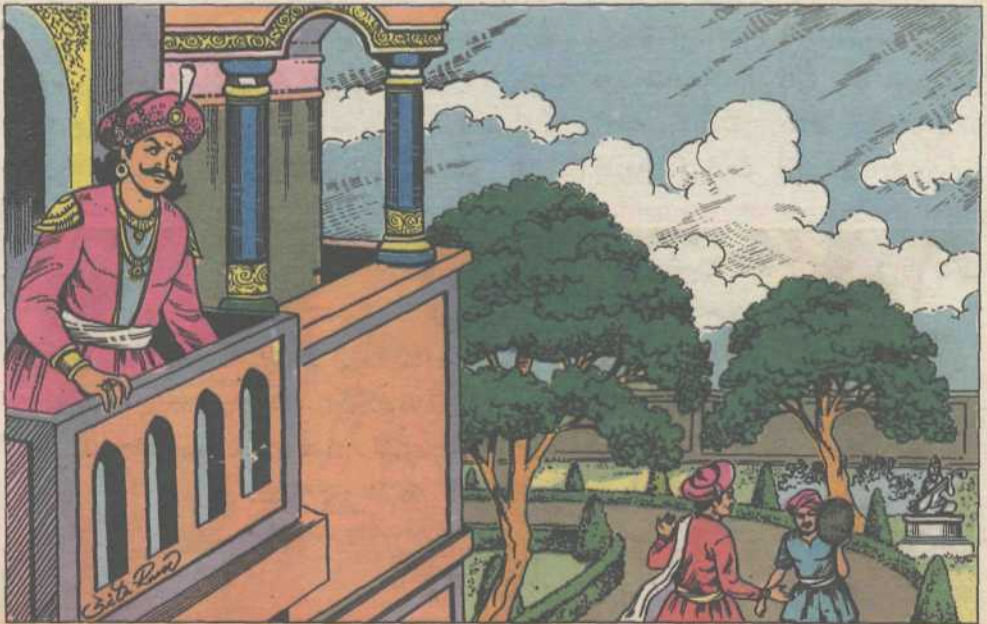
ఈ మాటలు, రాజభవనంపై చల్లగాలి కోసం పచార్లు చేస్తున్న రాజు చంద్రవర్మ చెవిలో పడ్డాయి. శ్రీనందుడు చెప్పింది విని, ఆయనకెంతో ఆశ్చర్యం కలిగింది. అదీ ఒక గొప్ప జ్యోతిష్కడే, ఈ మాట

చెప్పాడంటే, అందులో నిజం లేకపోదని పించి, ఆయన ఏం జరుగుతుందో చూడాలన్న ఉత్సాహంతో చాటుగా వుండి గమనించ సాగాడు.

శ్రీనందుడి మాటలు వినగానే, సహజంగానే రైతు కళ్ళు మెరిశాయి. అతను వెళ్ళిపోతున్న శ్రీనందుడి వెంటపడి అపి, “అయ్యా, నన్ను గురించి ఇలా ఎందు కనుకున్నారో, కాస్త వివరంగా చెప్పండి,” అని కోరాడు.

“చెప్పడానికి అభ్యంతరం ఏమీ లేదు. కాని, ఉచితంగా నేనెందుకు చెప్పాలి?” అని అడిగాడు శ్రీనందుడు.

తనలో రాజు కాదగినంత గొప్ప లక్షణ మేమిటో, తెలుసుకోవాలన్న ఆత్రుతలో

రైతు, తను రాజదర్శనానికి బయలుదేరిన విషయం పూర్తిగా మరిచిపోయి, తన దగ్గిరున్న పనసపండును శ్రీనందుడి చేతిలో పెడుతూ, "అయ్యా, నేను చాలా పేదవాణ్ణి. ఈ పండు తప్ప ప్రస్తుతం, నాదగ్గర చిల్లి గవ్వ కూడా లేదు. ఈ చిన్న కానుకను స్వీకరించి, ఇకనైనా చెప్పండి! నాలో తమకు కనిపించిన అంత గొప్ప రాజలక్షణాలేమిటి? తమరు చెబితే వినాలని తహతహలాడిపోతున్నాను," అన్నాడు ప్రాధేయపడుతూ.

ఇందుకు శ్రీనందుడు చిన్నగా నవ్వి, "నేనెవరో నీకు తెలుసా?" అని అడిగాడు.

"ఊహు, తెలియదు. తమర్ని వినాడూ చూసిన గుర్తు కూడా లేదు," అన్నాడు రైతు.

"అదీ సంగతి! ఇప్పటివరకూ నేనెవరో కూడా, నీకు తెలియదు. అయినా, దారేపోయే నేను, నిన్ను చూసి ఏదో కల్పించి నాలుగు పొగడ్తమాటలనేసరికి

గుడ్డిగా నమ్మేశావు. ఒక పేదరైతును! నేను రాజు కావడమేమిటి? ఇది సాధ్యమయ్యే పనా? అని ఆలోచించకుండా, ఎంతో గౌరవభావంతో రాజుగారి కోసం తీసుకుపోతున్న కానుకను, నాకిచ్చేశావు. దీన్నిబట్టి నువ్వెంత అమాయకుడివో, వెర్రివాడివో తెలిసిపోతున్నది. ఎవరేది చెప్పినా వెంటనే నమ్మేసే, నీలాంటి గొప్ప అమాయకుడు, ఈ రాజ్యంలో ఇంకొకడు వుండే అవకాశం లేదు. ఈ దేశానికి రాజు కావడానికి, అంతకంటే ప్రధాన లక్షణం మరేం కావాలి? ప్రయత్నించి చూడు, రాజువు కాగలవు!" అంటూ శ్రీనందుడు ముందుకు సాగాడు.

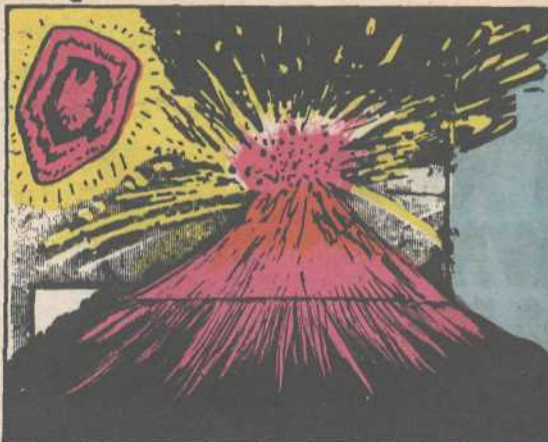
ఇదంతా విన్న రాజు చంద్రవర్మ కళ్ళు తెరుచుకున్నాయి. తనకు తగిన పాఠం చెప్పడానికే, శ్రీనందుడిలా ప్రవర్తించాడని ఆయన గ్రహించాడు.

ఆ తర్వాత శ్రీనందుడాశించిన విధంగానే, చంద్రవర్మ ప్రవర్తనలో పూర్తిగా మార్పు వచ్చింది.

ప్రకృతి వింతలు:

వజ్రాలు!

భూగర్భంలోని బొగ్గే అమితమైన వేడికి, ఒత్తిడికి లోనై క్రమేణా స్ఫటికరూపంలో వజ్రాయగా రూపాంతరం చెందుతాయి. ఒక్కొక్కసారి అగ్నివర్షతాలు బద్దలై నప్పుడు అవి భూమి మీదికి వచ్చి పడతాయి!

నత్తగుల్లలు
పట్టు!

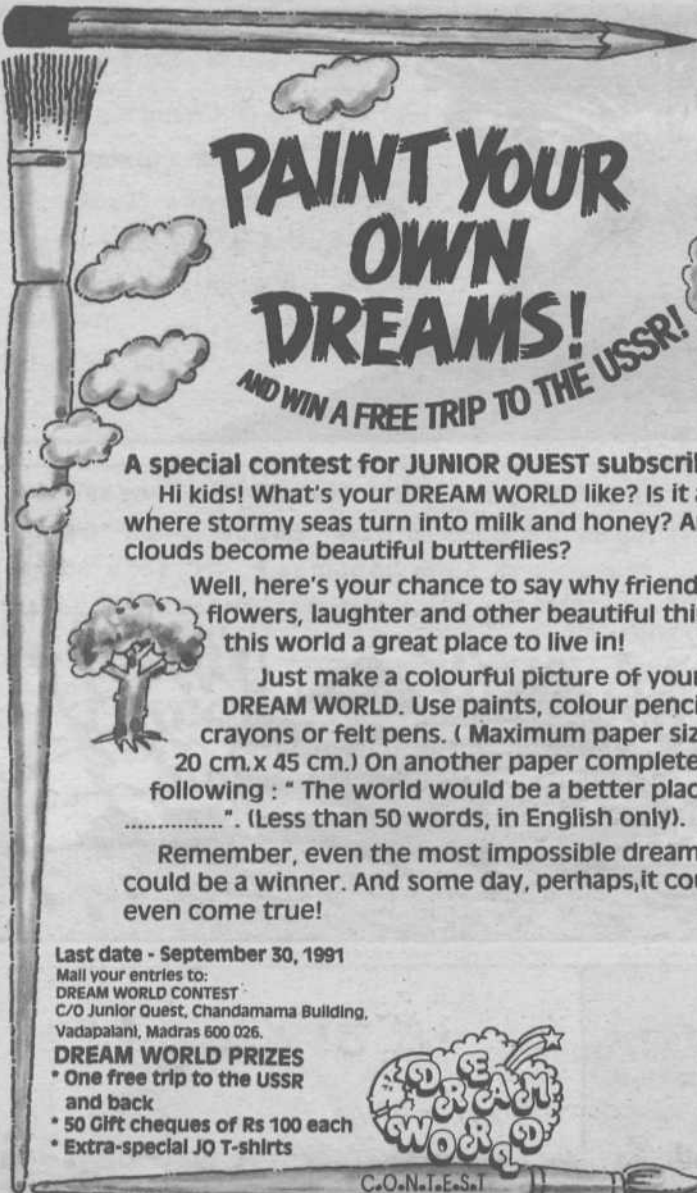
కిరీటం ఆకారం గుల్ల కలిగిన 'లింపెట్స్' అనే ఒకరకం నత్తగుల్లలు. పశ్చిమవంటి పాదాలతో బండలకు బలంగా అతుక్కుపోతాయి. వాటి పట్టును విడిపించాలంటే, వాటి శరీరం బరువుకు దాదాపు 2000 రెట్లు ఎక్కువ బరువును ఉపయోగించవలసివస్తుందట!

న్యూజిలాండ్ లోని ఒకరకం మొక్కలు గుబురైన ఊటలాంటి ఆకులతో, దూరం నుంచి చూస్తే, అచ్చం మేసే గొర్రెలాగా కనిపిస్తాయి. అందువల్ల ఆ మొక్కలకు 'వెజిటబుల్ షీప్' అన్న పేరు వచ్చింది!

'గొర్రె' గుబుర్లు!

PAINT YOUR OWN DREAMS!

AND WIN A FREE TRIP TO THE USSR!

A special contest for JUNIOR QUEST subscribers!

Hi kids! What's your DREAM WORLD like? Is it a world where stormy seas turn into milk and honey? And dark clouds become beautiful butterflies?

Well, here's your chance to say why friends, animals, flowers, laughter and other beautiful things make this world a great place to live in!

Just make a colourful picture of your own DREAM WORLD. Use paints, colour pencils, crayons or felt pens. (Maximum paper size 20 cm. x 45 cm.) On another paper complete the following: "The world would be a better place if .....". (Less than 50 words, in English only).

Remember, even the most impossible dream could be a winner. And some day, perhaps, it could even come true!

Last date - September 30, 1991

Mail your entries to:

DREAM WORLD CONTEST

C/O Junior Quest, Chandamama Building,
Vadapalani, Madras 600 026.

DREAM WORLD PRIZES

- One free trip to the USSR and back
- 50 Gift cheques of Rs 100 each
- Extra-special JQ T-shirts

C.O.N.T.E.S.T.

QUEST

Where finding out is fun

RULES • Contest open to all current Junior Quest subscribers, and to all those who subscribe before September 30, 1991. • All entries must be accompanied by the special Dream World Contest coupon, available in the July, August and September 1991 issues of Junior Quest. Along with your current subscription number or a subscription coupon. • In case of a tie, a lucky draw decides who wins the free trip to the USSR. • The decision of the judges will be final and binding. • We will not be responsible for entries lost or damaged. Incomplete entries will be disqualified. • Entries become the property of the Chandamama Vijaya Combines Publications Division, with the right to publish any of the winning entries. • The results will be published in a future issue of Junior Quest. • The winner is responsible for all passport and Reserve Bank formalities.

పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ : : బహుమానం రూ. 50 లు

ఈ పోటోల వ్యాఖ్యలు 1991 నవంబర్ నెల సంచికలో ప్రకటింపబడును.

S. S. Ghatege

K. P. A. Swamy

★ పై పోటోలకు సరియైన వ్యాఖ్యలు ఒక్కమాటలో గానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.) ★ సెప్టెంబర్ నెల 15వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా ఉన్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రూ. 50/-లు బహుమానం. ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డుపైన రాసి, ఈ ఆద్రనుకు పంపాలి: - చందమామ పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26

జూలై నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి పోటో: చేరేపు తల్లి ఒడి!

రెండవ పోటో: లేదా నేడు బడి?

పంపినవారు: టి. నక్కచాయి, గ్రీన్ ఫీల్డ్, అర్కోణం-631 001

వార్త ఆర్కాడ్ (కమిషనరు)

బహుమతి మొత్తం రూ. 50/- నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.

చందమామ

ఇండియాలో సంవత్సర చందా: రూ. 48-00

చందా పంపవలసిన చిరునామా:

చందమామ పబ్లికేషన్స్, చందమామ బిల్డింగ్స్, వడపాలని, మద్రాసు-600 026.

Printed by B.V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., 188 N.S.K. Salai, Madras 600 026 (India) and Published by B. VISHWANATHA REDDI on behalf of CHANDAMAMA PUBLICATIONS, Chandama-ma Buildings, Vadapalani, Madras 600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI.

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adapting them in any manner will be dealt with according to law.

ఇక మీదట చాక్లెట్ రంగు మరియు రుచి
ఒకే విధంగా వుండవు!

కొరకు, తినండి చైట్
నోడూరించే ప్రత్యేకత.
మృదువైన, విభిన్నమైన
సంచలనాత్మక రుచి... క్యాంప్యో
చైట్ శ్రీమి చాక్లెట్... కొరకు,
తినండి చైట్ మీరు అది అంటే
యిష్టపడతారు!

ఫారతదేశపు అత్యంత
అత్యధునిక కర్మాగారం నుండి

క్యాంప్యో తిమిశుడ
మింగునూరు

Campio
chocolates

Milk

White

Treat

TURBO

Belairs

Thin
Bites

magical

playtime

Roses

TOFFEE

Decorated
Cupcakes

Campio
breakfasts

WINNER

COCOA

R K SWAMY/BBDCL CL 9321TL

Cuddles always say "I love you."

Show your little ones how much you love them! And is there a better way of doing that than giving them a huggable, cuddlable playmate?

Cuddles. From the people who have given children the delightful entertainer of a magazine, Chandamama. Cuddles. A whole new range of stuffed toys. And, your old favourites. And, cute surprises being introduced regularly. Each one a sweet, adorable companion to your child. Absolutely safe. Designed to withstand childhandling.

Well, the fun and excitement of the festive season is just round the corner. Make it memorable for your child with a special gesture. With a Cuddle.

- CUDDLES — Stuffed toys from Chandamama.
- SAMMO — Mechanical and electronic toys from Chandamama

CUDDLES

Manufactured in technical collaboration with Sammo Corporation, South Korea

CHANDAMAMA TOYTRONIX

Chandamama Toytronix Private Limited, Chandamama Buildings,
Vadapalani, Madras - 600 026

from
**THE HOUSE OF
CHANDAMAMA**

CUDDLES AND SAMMO TOYS WILL BE AVAILABLE AT ALL LEADING TOY OUTLETS EXCEPT IN THE STATES OF ASSAM, HIMACHAL PRADESH, MADHYA PRADESH AND NORTH EASTERN STATES

పావు కొబ్బరి
అపూర్వ సమైజనం
పిల్లల మనసులుదోచే
చింతైన అనుభవం

nutrine
COOKIES

కోకోనక, 'న్యూట్రీన్ కుక్కిస్' తో
లాసంద కోలాహలం!

